

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra teologických věd

Bakalářská práce

SOCIÁLNĚ-CHARITATIVNÍ PRÁCE ZAKLADATELŮ PAPEŽSKÝCH MISIJNÍCH DĚL

Vedoucí práce: prof. PaedDr. ThLic. Martin Weis, Th.D.

Autor práce: Veronika Nováková

Studijní obor: Sociální a charitativní práce – kombinovaná forma studia

Ročník: 4

2017

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 31. 3. 2017

.....

Veronika Nováková

Poděkování

Děkuji vedoucímu bakalářské práce prof. PaedDr. ThLic. Martinu Weisovi, Th. D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Taktéž děkuji ThDr. Ing. Jiřímu Šlégrovi, bývalému řediteli Papežských misijních děl, nyní děkanovi farnosti Vrchlabí a Ing. Miloši Miko M. Id., knězi římskokatolické farnosti u kostela Narození Panny Marie Praha-Michle, za milé rozhovory a dojmy z misijních cest. Dále děkuji Lence Novákové, asistentce Národní kanceláře Papežských misijních děl, za ochotu a poskytnutí potřebných materiálů.

Obsah

Úvod.....	6
1 Co jsou Papežská misijní díla?	8
1.1 Význam a poslání	8
1.2 Charakteristika Papežských misijních děl.....	8
1.2.1 Papežské misijní dílo šíření víry	8
1.2.2 Papežské misijní dílo dětí	9
1.2.3 Papežské misijní dílo svatého Petra apoštola	9
1.2.4 Papežská misijní unie.....	10
1.3 Papežská misijní díla v České republice – historie a současnost.....	10
1.4 Pohled do minulosti – misie v 19. století	11
2 Život zakladatelů Misijních děl	13
2.1 Papežské misijní dílo šíření víry – zakladatelka Pauline Marie Jaricot.....	13
2.1.1 Historie.....	13
2.1.2 Životopis	13
2.2 Papežské misijní dílo dětí – zakladatel Mons. Charles Auguste Marie de Forbin-Janson.....	16
2.2.1 Historie.....	16
2.2.2 Životopis	16
2.3 Papežské misijní dílo sv. Petra apoštola – zakladatelka Jeanne Bigard.....	17
2.3.1 Historie.....	17
2.3.2 Životopis	17
2.4 Papežská misijní unie – zakladatel Paolo Manna	19
2.4.1 Historie.....	19
2.4.2 Životopis	20
3 Pohled církve na misijní povolání	22
3.1 Misijní úsilí církve	22
3.2 Misijní povolání	24
3.2.1 Misijní povolání všech věřících	24
3.2.2 Misijní povolání duchovních	25
3.2.3 Misijní povolání biskupů a papeže	25
3.3 Pohled posledních tří papežů na misie	27
3.3.1 Pohled Jana Pavla II. do budoucnosti misíí	27

3.3.2	Poselství papeže Benedikta XVI. k Misijní neděli 2012	27
3.3.3	Poselství papeže Františka ke Světovému dni misí 2016	27
4	Svědectví prostého života chudých v misijních zemích.....	29
4.1	Dokumentační cesta organizovaná PMD do Amazonie.....	29
4.2	Dokumentační cesta organizovaná PMD do Papuy – Nové Guineje.....	31
4.3	Rozhovor - Ing. Miloš Miko M.Id. – misijní cesta do Bolívie.....	34
4.4	Rozhovor - ThDr. Ing. Jiří Šlégr – misijní cesta do Ugandy, Jamajky, Bangladéše	37
5	Pozitivní i negativní stránka misijní činnosti a projekty podporované ČR.....	42
5.1	Pozitivní stránka misijní činnosti	42
5.1.1	Modlitba.....	42
5.1.2	Evangelizace	42
5.1.3	Charitativní služba	42
5.1.4	Globální evangelizace.....	43
5.1.5	Inkulturace	43
5.2	Negativní stránka misijní činnosti.....	43
5.2.1	Krize.....	43
5.2.2	Obětování – martyrologium.....	45
5.3	Projekty podporované ČR.....	46
	Závěr	48
	Seznam použité literatury	50
	Seznam příloh	54
	Přílohy.....	55

Úvod

Tématem mé bakalářské práce je sociálně-charitativní činnost zakladatelů Papežských misijních děl. Ke zvolení tohoto tématu mě přivedl přímo můj obor Sociální a charitativní práce, který studuji na Teologické fakultě Jihočeské univerzity, kde hlavním krédem celého studia je především pomáhat bližnímu svému. Tatáž slova jsou i hlavním cílem celosvětového sdružení Papežská misijní díla.

Druhým důvodem pro volbu tak krásného tématu bylo zhlédnutí dokumentu o člověku jménem Sam Childers, tedy o bývalém drsném motorkáři a drogovém dealerovi s temnou minulostí, který se dostal na scenář už v dětství, ale s Boží pomocí se dostal na správnou cestu, obrátil se k Bohu a stal se z něj americký kazatel zachraňující děti v Africe. Muž, který založil sdružení Angels of East Africa (Andělé Východní Afriky)¹, postavil sirotčinec v Súdánu a sám se zbraní v ruce se postavil organizaci LRA (Lord's Resistance Army), která unáší děti do války. Stejně tak i Papežská misijní díla pomáhají obětem hrůzných činů způsobených organizací LRA. Jedná se především o modlitby a finanční výpomoc na školní pomůcky pro děti. Spojením těchto dvou důvodů se pak zrodila myšlenka psát o misii a misijní činnosti.

Má práce je rozdělena do pěti hlavních kapitol. První kapitola se zabývá významem, posláním, charakteristikou a rozdělením Papežských misijních děl do čtyř hlavních skupin včetně pohledu do minulosti. Ve druhé kapitole je detailně popsán životopis čtyř zakladatelů Papežských misijních děl. Třetí kapitola se věnuje misijní činnosti církve, uvádí významné dokumenty týkající se misíí, rozděluje misijní povolání a ukazuje pohled Jana Pavla II., Benedikta XVI. a Františka na misie. Čtvrtá kapitola udává jak svědectví chudých v misijních zemích, tak i svědectví samotných misionářů. Pátá kapitola pak rozebírá pozitivní a negativní stránku Papežských misijních děl, dále jakou podporu poskytují Papežská misijní díla v České republice.

Cílem této práce je seznámit čtenáře se životem a prací čtyř zakladatelů Papežských misijních děl, zjistit, zda se jejich dílo dále rozvíjelo a mělo úspěch, a v konečné fázi podat o tom patřičná svědectví. Podobné informace může čtenář také nalézt v diplomové práci s názvem Analýza činnosti Papežských misijních děl v České republice od paní PhDr. Ivany Hajičové, avšak tato práce je spíše zacílená na analýzu činnosti než na účinnost působení Papežských misijních děl, jak je tomu v mé práci.

V této práci čerpám především z literatury zasláné panem ThDr. Ing. Jiřím Šlégrem, bývalým ředitelem Papežských misijních děl, a to jak z literatury publikované, tak i z pracovních překladů. Co se týká pracovních překladů, jedná se o překlady kapitol a sesbírané informace z knihy A Grain of Mustard Seed (Zrnko hořčičného semena), která pojednává o čtyřech Dílech a čtyřech zakladatelích Papežských misijních děl. Výsledkem je kniha Čtyři zakladatelé od Dr. Jamese Waldersee přeložená z anglického

¹ Angels of East Africa je dětská vesnička v Nimule, v Jižním Súdánu, kterou založil Sam Childers. V současnosti je domovem pro 200 sirotků, ale od svého založení poskytla ochranu a vzdělání již 1000 dětí. Vesnička má kostel, školu, kuchyni a dokonce i fotbalové hřiště. Na provoz sirotčince dohlíží speciální skupina, kterou tvoří súdánské sirotci a vdovy. V současné době se jedná o největší sirotčinec v Jižním Súdánu, který je výjimečný tím, že s pomocí armády podnikl záchranné mise v teritoriu LRA. V roce 2013 obdržel Sam Childers cenu Matky Terezy za sociální spravedlnost.

originálu. Dalšími pracovními překlady jsou brožury a materiály vydané podle anglického originálu z Papežských misijních děl v Římě. Dle slov pracovníka kanceláře Papežských misijních děl je literatura v českém jazyce ohledně zakladatelů velice mizivá, proto jsem zvolila pro tvorbu práce kromě publikované literatury i pracovní překlady. Co se týká publikované literatury, vybrala jsem si tyto autory: Josef Dolista, Jiří Šlégr, Filip Breindl, Jan Pavel II., Jiřina Kubíková, Ladislav Bučko, L. Stanček, I. Nováková, David J. Bosch atd. Zároveň v této práci využívám i internetové zdroje. Mimo literatury a internetu je v práci použita i další metoda, a tou je rozhovor s misionáři.

1 Co jsou Papežská misijní díla?

1.1 Význam a poslání

Na úvod bychom si měli vysvětlit význam tří malých slov, která v sobě ukrývají a dohromady spojují veliké poslání. Tato slova tvoří název Papežská misijní díla (jinak také celosvětově nazývaná MISSIO).

*„Papežská misijní díla - MISSIO koordinují a zajišťují misijní činnost katolické církve ve všech kontinentech, zvěstují evangelium, učí lidi v misiích hospodařit, vedou je ke spoluúčasti, respektují jejich důstojnost, pomáhají potřebným bez ohledu na jejich barvu pleti, náboženské vyznání či národnost“.*²

Papežská misijní díla následují Kristovo přikázání apoštolům a celé církvi ve znění: „jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je...(Mt 28,19)“.⁴ Tímto způsobem, díky misiím, šíří církev mezi všemi lidmi své myšlenky. Všichni se tak podílejí na této velké práci vedené papežem a přebírají zodpovědnost za spolupráci při přinášení, rozvíjení a šíření církve.⁵

1.2 Charakteristika Papežských misijních děl

Papežská misijní díla vedle šíření víry na všech kontinentech bojují proti chudobě, negramotnosti, nemocem a nespravedlnosti, starají se o děti, chrání je a vedou je k soběstačnosti, pomáhají stavět základní a mateřské školy, domovy pro sirotky, podporují vzdělání a povolání v místních komunitách, respektují jejich tradice a zvyky a prokazují vzájemnou úctu a lásku. Klíčovým bodem je zde ochrana práv, zachování důstojnosti a podpora vzájemné solidarity.⁶

Papežská misijní díla tvoří čtyři nedělitelné celky (díla), jejichž společným úkolem je rozvíjení všeobecného misijního ducha u všech lidí.⁷

1.2.1 Papežské misijní dílo šíření víry

*„Roku 1818 mladá francouzská laička Pauline Marie Jaricot zahajuje činnost Sdružení šíření víry, oficiálně uznaného 3. května 1822. Pauline je zakladatelkou největší agentury na podporu misí v celé historii katolické církve. Sdružení šíření víry, jež se později stalo Dilem šíření víry a roku 1922 obdrželo titul papežské od papeže Pia XI.“*⁸

² Představení: Papežská misijní díla - Missio. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/pmd/vyznam-poslani/predstaveni-pmd>>.

³ Srov. *Co jsou papežská misijní díla*, s. 3.

⁴ Tamtéž, s. 3.

⁵ Srov. Tamtéž, s. 3.

⁶ Představení: Papežská misijní díla - Missio. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/pmd/vyznam-poslani/predstaveni-pmd>>.

⁷ Srov. Stanovy: Stanovy Papežských misijních děl v České republice. *Missio.cz* [online]. ©2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/pmd/stanovy/>>.

⁸ *Co jsou papežská misijní díla*, s. 4.

Cílem Díla šíření víry je udržovat v církvi ducha letnic, který náleží skutečné podstatě církve, žít v jednotě s Kristem v jeho církvi, koordinovat misionářskou činnost po celém světě, účastnit se hlásání evangelia příkladem svého života a peněžními dary.

Vyjádřit podporu lze dvojím způsobem, a to prostřednictvím duchovní pomoci (rozjímání, modlitba a díkyvdání) a hmotnou pomoc (přispívat darem, podílet se financováním na stavbě a opravách kostelů, klášterů, far, škol, být solidární s chudými a opuštěnými všech ras a národů, projevovat zájem o utlačované, uprchlíky, emigranty a podporovat spravedlnost a mír ve světě).⁹

1.2.2 Papežské misijní dílo dětí

„Aby oddanosti Ježíši, Synu Božímu, dodal misionářský přístup, vytváří biskup z Nancy, Mons. Charles Auguste Marie de Forbin-Janson hnutí křesťanských dětí, aby pomohl pohanským dětem a přinesl jim spásu. Tak se 19. května 1843 zrodila Společnost misijního díla dětí, již Pius XI. prohlásí roku 1922 Papežským dílem.“¹⁰

Postava dítěte vždy měla velký vliv na každého člověka, je zobrazením prostoty, krásy a vitality, což se zdá být odrazem Božího života. I Ježíš Kristus měl děti neobyčejně rád.

Cílem Díla dětí je probudit v nich misijní povědomí, naučit je otevřenosti k lásce k bližnímu a solidárnosti, modlit se za všechny děti po celém světě, formovat děti prostřednictvím vzdělávání a vést je k podpoře a pomoci potřebným dětem.

Tato podpora spočívá v duchovní pomoci (modlitba, členství v Misijním klubku, slavení Dne Papežského misijního díla dětí) a v hmotné pomoci (darování svých úspor pro chudé děti ve světě, aktivní pomoc dětem, organizování nejrůznějších sbírek, pořádání akcí za účelem získání finančních darů).¹¹

1.2.3 Papežské misijní dílo svatého Petra apoštola

„Slečna Jeanne Bigard si za podpory a vedení své matky Stephanie přípravu mladých mužů v misijních zemích na kněžskou službu učiní cílem svého života. Roku 1894 iniciuje první manifest Společnosti sv. Petra apoštola, jež zahájila svou činnost roku 1886, je oficiálně schválena v Caen roku 1889 a uznána za Papežské dílo Piem XI. roku 1922.“¹²

Toto Dílo vzniklo ve Francii, kdy Mons. Cousin chtěl uskutečnit svou myšlenku vzdělávání a formace místních kněží prostřednictvím budování a podpory seminářů v misijních zemích. Jeho plán spočíval ve vytvoření semináře v Japonsku pro formování japonských kněží, a obrátil se tak na mladou laičku Jeanne Bigard.

Cílem Díla sv. Petra apoštola je především formace a vzdělávání místních kněží a řeholníků, formace mladých lidí za účelem růstu počtu povolání do kněžského a řeholního života a také větší zapojení katolických laiků, ať už hmotnou nebo duchovní pomocí.

⁹ Srov. *Co jsou papežská misijní díla*, s. 6-9.

¹⁰ Tamtéž, s. 10.

¹¹ Srov. *Co jsou papežská misijní díla*, s. 11-15.

¹² Tamtéž, s. 16.

Duchovní pomocí se rozumí neustálá modlitba za misijní kněžská povolání, vytvoření přátelství, zájem a účast formou dopisování, návštěv a kontaktů mezi různými církevními centry a hmotnou pomocí se rozumí finanční přispívání na rozšíření seminářů, zvláštní dary, podpora a sponzorování seminaristů, kandidátů na kněžství.¹³

1.2.4 Papežská misijní unie

„P. Paolo Manna, misionář v Barmě, sledující obrovský rozsah misionářské práce, je rozčarován nezájmem kléru a zneklidněn malým počtem misionářů. Proto zakládá Misijní unii pro kněze a řeholníky, aby je nadchnul pro největší dílo – evangelizaci světa – podpořil povědomí o misiích a povzbudil k modlitbě za misie. 23. 10. 1916 Benedikt XV. Unii schvaluje, a ta je roku 1956 po prudkém a plodném rozšíření ve světě prohlášena Piem XII. za papežskou.“¹⁴

Cílem Unie je podporovat misionářské povědomí mezi seminaristy, kněžími, řeholníky a řeholicemi, podporovat ostatní Papežská misijní díla a upevňovat křesťanskou jednotu.

K podpoře dochází opět dvěma způsoby: duchovní pomoc (modlitba, rozjímání nad Písmem svatým, studování dokumentů Druhého vatikánského koncilu a papežské misijní encykliky, slavení) a hmotná pomoc (finanční příspěvek, předplacení misijní publikace, misijní spolupráce).¹⁵

1.3 Papežská misijní díla v České republice – historie a současnost

Přesné datum vzniku Papežských misijních děl u nás se bohužel nepodařilo zjistit, avšak nejstarší zmínka o Misijním díle dětí sahá do roku 1871. V roce 1874 vyšla publikace Misie maličkých, která byla věnována dětem, rodičům, učitelům, vychovatelům, duchovním. Tehdy se toto dílo jmenovalo Dobročiny svatého dětinství a členem se mohlo stát pouze dítě po křtu. Členové přispívali měsíčně 2 krejcarey a každý den se modlili. Cílem tohoto díla bylo shromáždit děti od nejužšího věku a vést je k modlitbě a lásce k bližnímu.¹⁶

„První zmínky o oficiální činnosti se na našem území objevují v diecézních Ordinariátních listech v roce 1912. Tehdy bylo sídlo v Praze u katedrály, byli jmenováni diecézní ředitelé a začínal se vydávat časopis Věstník šíření víry, jehož prodejem se získávaly příspěvky na podporu misií. Hlavním ředitelem a redaktorem věstníku byl tehdy jmenován kanovník Mořic Pícha, který se později stal královéhradeckým biskupem. Věstník díla šíření víry byl u nás vydáván od roku 1912 přibližně 25 let.“¹⁷

¹³ Srov. *Co jsou papežská misijní díla*. Řím: Papežská misijní díla, 2008, s. 17-21.

¹⁴ Tamtéž, s. 22.

¹⁵ Srov. *Co jsou papežská misijní díla*. Řím: Papežská misijní díla, 2008, s. 23-27.

¹⁶ Srov. *Čtyři zakladatelé: Stručné dějiny Papežských misijních děl, nahlédnutí do vzácných misijních archivů PMD*, s. 95-96.

¹⁷ 100 let od založení Papežských misijních děl u nás. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/pmd/historie/100-let-od-zalozeni-papezskych-misijnich-del-u-nas>>.

V době komunismu byla tato misijní činnost zakázána a k obnově došlo až v roce 1993.

Střediskem Papežských misijních děl v současné době je Národní kancelář Papežských misijních děl, která sídlí ve Hradci Králové. Národním ředitelem je jáhen ICLic. et Mgr. Leoš Halbrštát, jmenovaný od r. 2014. Dále je v každé diecézi jmenován diecézní ředitel.¹⁸

1.4 Pohled do minulosti – misie v 19. století

„Latinský termín „missio“ pochází od slovesa „mitto, mittere“, což znamená „poslati, vyslati“. Missio je tedy posláni, odesláni, vysláni.“¹⁹

Pro všechny křesťany je tedy misie úkolem, přikázaným Pánem Ježíšem, který po vzkříšení řekl svým učedníkům na hoře v Galileji, aby mu získávali další učedníky, křtili je a učili.²⁰ Celá církev je tedy od počátku misionářská a má bohatou misijní minulost.

„Kdo se jen trochu zajímá o katolické misie, ten dobře ví, že v posledních sto padesáti letech vzrostl velký zájem o misie a že v tomto období misie učinily velký pokrok. Za pontifikátu Řehoře XVI. (1831-1846) nastává nová obroda církevního života a církev opět počíná pronikat do Číny, Siamu, Indočíny a do Japonska. Koncem XIX. století za papeže Pia IX. (1846-1878) se církvi otvírá nové pole působnosti v Africe a toto pole zavlažené krví mučedníků a potom misionářů pak začíná vydávat první plody za Lva XIII. (1878-1903 a sv. Pia X. (1903-1914).“²¹ Je to období plné velkých objevů a vynálezů, využití nových zdrojů, pronikání průmyslu a ústupu ruční výroby, usnadnění cestování, ale především období velké evangelizace a misie. Toto období však s sebou přinášelo také obchod, vykořisťování a panování. Docházelo např. ke zničení systému náčelníků v Africe a Americe, k narušení vztahu mezi sociálními skupinami v komunitě a k narušení jejich zvyků a tradic. Křesťanská misijní práce pak byla mnohými těmito národy chápána spíš jako vynucená povinnost. Na druhé straně právě misie se u primitivních národů zasloužily o založení škol, nemocnic, ústavů pro sirotky, staré lidi a malomocné. Postupně byly zakládány četné misijní spolky a společnosti k šíření víry, které pořádaly různé sbírky. Vznikla celá řada misijních společností, a to jak v Evropě, tak v Americe, které misie podporovaly. Později vznikaly ve všech zemích i nezávislé misijní společnosti, které také misionáře školily a vysílaly. Pro výchovu a vzdělání misionářů vznikaly zvláštní semináře, kromě toho také byly vydávány misijní časopisy.

Misijní práce slavila velký úspěch i ve 20. století, kdy k rozvoji misí přispělo především setkávání misionářů, různé konference a shromáždění, kde si misionáři mohli vyměňovat své zkušenosti a poznatky ze své práce, zážitky z cest, informace

¹⁸ Srov. Papežská misijní díla v ČR. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: . <<http://www.missio.cz/pmd/struktura/papezska-misijni-dila-v-cr>>.

¹⁹ KUBÍKOVÁ, J. *Křesťanská misie v 16. - 18. století*, s. 9.

²⁰ Srov. Tamtéž, s. 9.

²¹ PLANNER, F. *Misijní činnost církve*, s. 7.

o vzájemné komunikaci a spolupráci.²² Od počátku 20. století tedy nastává pro katolické misie nová etapa, kdy ve všech encyklikách následujících papežů je především kladen důraz na šíření evangelia po celém světě a na výchování domorodého kléru. Výsledkem snahy posledních papežů je narůstající počet pokřtěných a počet katechumenů.²³

²² Srov. KUBÍKOVÁ, J. *Křesťanská misie v 16.-18. století*, s. 260-266.

²³ Srov. PLANNER, F. *Misijní činnost církve*, s. 7-9.

2 Život zakladatelů Misijních děl

2.1 Papežské misijní dílo šíření víry – zakladatelka Pauline Marie Jaricot

2.1.1 Historie

V roce 1789, kdy vypukla francouzská revoluce, došlo k velkým změnám, a to nejen v politice, ale především v náboženství. Dříve církev nepodléhala státní kontrole, ale v období revoluce byla neustále pod tlakem státní moci. Šlo o odstranění obsazování volných biskupství především z řad šlechty a nerovné rozdělování církevního majetku. To vše vyvrcholilo v konfiskaci církevního majetku a v pronásledování kněží a řeholníků, a to po celých dvanáct let. Novou éru měl otevřít nástup Napoleona v r. 1801, avšak jeho zjevné nepřátelství vůči papežství tomu velmi bránilo.²⁴

„Z náboženského hlediska lze říct, že mezi srdcem a myslí Francouzů byla velká propast, která se nepřeklene, dokud neodejde Napoleon, a hned po jeho odchodu se nevytvoří nová aliance mezi Trůnem a Oltářem, mezi katolickou církví a znovunastolenou ultrakatolickou monarchií. Jako výsledek se zrodilo Dílo šíření víry, byl to podnět věrných laiků vyzvat Nový svět, aby obnovil Starý; aby pomocí misiím nahradil čtvrt století nepřátelství vůči náboženství ve vlastní zemi.“²⁵

Toto Dílo však nebylo žádnou novinkou. Misijní díla už existovala i v sedmáctém století, tehdy se jednalo o francouzské a jiné misie v Asii a v Severní Americe, ale revoluce značně omezila odesílání misionářů (např. mezi r. 1793 a 1798 odešlo do misí jen sedm misionářů). Rok 1815 přináší změny, novou vlnu náboženského přesvědčení, vznikají zbožná sdružení, zvláště La Congrégation, politické společnosti laiků, které hrají velkou úlohu při vytváření hnutí na pomoc misiím.²⁶

2.1.2 Životopis

V centru vzniku Díla šíření víry byla francouzská laička Pauline Marie Jaricot (dále jen Pauline). Pauline pocházela z vysoce nábožensky orientovaného kraje, z Lyonu. Její otec, Antonín Jaricot, byl obchodníkem v oblasti průmyslu hedvábí. Po revoluci se mu podařilo získat tímto obchodem určité bohatství a později se stal zámožným pánem. Pauline tak vyrůstala v bohaté rodině, měla dostatek peněz, šatů i šperků. Nebyla ale jedináček, měla staršího bratra Philéase, který měl na svou sestru velký vliv ohledně misí. V roce 1817 byl přijat v Lyonu do La Congrégation.²⁷

V té době i jeho sestra dala svému životu jiný směr. *„Ve věku 17 let Pauline vyslechne kázání jejího farního kněze, jež jí hluboce imponuje, a ona vidí pomíjivost své existence a marnost svého snažení: nekonečná marnost, jež přináší zklamání a již se vzdá jednou provždy! O vánoční noci roku 1816 složí Paulině slib čistoty a objevuje svůj smysl existence v oddanosti Nejsvětější svátosti a ve snaze napravit urážky,*

²⁴ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 7.

²⁵ Tamtéž, s. 7-8.

²⁶ Srov. Tamtéž, s. 8.

²⁷ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 9.

*páchané proti Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, zraňovanému též excesy nedávné revoluce.*²⁸

Vytvořila sdružení dívek z neurozených vrstev – les Réparatrice a neustále přemýšlela nad tím, jak by více mohla pomoci misím. Ve skutečnosti v roce 1818 vytvořila volnou společnost misijních pomocníků obětujících své modlitby a almužny. Jednalo se o dělnice, které zaměstnával její švagr, od nichž každý pátek vybírala dobrovolné částky, které pak putovaly na záchranu opuštěných dětí v Číně.

Následující rok pak přišla na metodu, která by projekt rozšířila: byl to systém vzestupných „kroužků desíti“, což znamená skupinová činnost s deseti lidmi, kdy každý člen platil týdně kolem půl pence zástupci skupiny a tento příjem dále odevzdal osobě, jež vedla další skupinu desíti zástupců.

Organizace se tak rozrostla na 500 členů. Objevily se však určité problémy, protože vedle jisté nezkušenosti s tímto druhem podnikání se objevil vážnější problém, a to sbírky jiných lidí, kteří prosili o pomoc pro cizí misie. Dne 3. května 1822 se konala významná schůze, kde došlo k dosažení shody ve všeobecných zásadách a vytvoření jediné společnosti. Bylo přijato podrobné schéma vybírání milodarů metodou vzestupných „kroužků desíti“.²⁹

„Dílo rychle rostlo. V Paříži byl zřízen druhý Ústřední výbor a do těch dvou ústředí přicházely milodary z mnoha poboček, které vznikly nejprve ve Francii, potom v Evropě. Brzy si dílo získalo papežské schválení a další papežové měli veřejně potvrzovat jeho význam a udělovat jeho členům mnoho odpustků (...) V průběhu století vzrostly příspěvky postupně z průměrných 3–4 miliónů ročně na číslo 6–7 miliónů franků ročně. Také se rozšířila řada misí, kterým se pomáhalo, rozprostíraly se z Asie a Spojených států do Afriky, na Střední východ, Tichomořské ostrovy a do rodicích se diecézí v Austrálii. Již v roce 1840 byla v Sydney zřízena první australská pobočka.“³⁰

Pauline se přizpůsobila novému systému a poté se začala věnovat i jiným projektům. V roce 1826 založila Le Rosaire Vivant (Živý růženec), pobožnost založenou na každodenní modlitbě, která dosáhla úspěchu v roce 1862.³¹ „Růženec se měl podle záměru Pauliny stát hlavní duchovní obranou proti přílivu nemravné literatury a zároveň podporou dobré knihy a dobrého tisku, misí, papeže, obrany katolické víry proti jejím nepřátelům a duchovního růstu věřících. Pauline začala zakládat modlitební skupinky po 15 lidech, neboť 15 je desátků sv. růžence. Každý člen dostal za úkol denně se pomodlit stanovený desátek na daný úmysl a jednou za měsíc rozjímat o tomto tajemství. Všech 15 členů se tak podělilo o všech 15 tajemství, což se postupně obměňovalo. Dále měl každý člen najít 5 dalších osob, ochotných se zapojit a ročně věnovat 5 franků ve prospěch misí, dobrého katolického tisku a náboženské literatury.“³²

²⁸ Co jsou papežská misijní díla, s. 5.

²⁹ Srov. WALDERSEE, J. Čtyři zakladatelé, s. 9-12.

³⁰ Tamtéž, s. 12-13.

³¹ Srov. Tamtéž, s. 15-16.

³² TOMEK, R. *Jak vznikl Živý růženec?* Fatym.com [online]. 2016 [cit. 2016-12-09]. Dostupné z: <<http://fatym.com/view.php?navezclanku=jak-vznikl-zivy-ruzenec&cisloclanku=2016060136>>.

V roce 1832 koupila Pauline panství stojící na kopci s krásným výhledem na Lyon a jeho předměstí. Dala mu název Lorette. Panství tvořila kaple zasvěcená sv. Filoméně, hospodářské budovy a také hlavní kancelář sdružení Živý růženec. Pauline zde pobývala od roku 1833 až do své smrti. Později dům koupila Papežská misijní díla s cílem zachovat duchovní dědictví Pauline Jaricot a dál pokračovat v misijní práci církve.³³

Kromě tohoto zbožného díla se věnovala rozšiřování náboženské literatury, obrázků, soch, medailí a růženců. Další dva projekty však neměly žádný úspěch, čtvrtý projekt „Nebeská branka“ se nikdy neuskutečnil a páté, poslední dílo, skončilo nešťastně.

Po smrti bratra a rodičů přišla Pauline kvůli podvodníkům o veliké zděděné bohatství a posledních 15 let strávila v bídě a nemoci. I přestože prosila Radu Díla šíření víry o finanční prostředky na její záchranu ohledně splacení závazků, její prosby nebyly vyslyšeny, neboť tyto prostředky byly určeny výhradně pro misie.³⁴

Pauline Marie Jaricot zemřela 9. ledna 1862 v Lyonu.³⁵ Po smrti byla nalezena její modlitba: „*Má naděje je v Ježíši, mým jediným bohatstvím je Kříž...Vždy budu Pánu žehnat a Jeho chvála bude stále v mých ústech. Zbožňuji vůli mého Boha. Co mi na tom záleží, ó milovaná a líbezná vůli Boží, vezmeš-li mi všechnen světský majetek, pověst, čest, zdraví a život; co na tom záleží, necháš-li mne klesnout do hloubky ponížení. Co na tom záleží, jestliže odměnou naleznu skrytý oheň Tvé božské lásky? Jak šťastná budu, budu-li moci zemřít pro Tebe a pro mé bližní. Ježíši, Knězi a Oběti, odevzdávám zasvěcení mého života a kříž, který nesu, Tvé krvi za mě prolité. Ukrývám se do Tvých zranění a všechnu sílu očekávám od Tebe. Mé srdce je připravené, ó Pane, mé srdce je připravené. Přeji si jen dělat vše ke Tvé větší slávě. Spoléhám na Tvou sílu, když těžká chvíle nastane, ne na svou. Vkládám své naděje do Tvého milosrdenství. Svěřuji Ti, pane, všechny, kterým budu snad ve chvíli mé smrti zavázána, a naléhavě Tě prosím, abys přijal můj život a mou krev jako oběť za ně, a mí přátelé aby splatili mé závazky po mé smrti. Maria, ó Matko moje, jsem Tvá!*“³⁶

O životě Pauline Marie Jaricot existuje ještě další literatura, převážně ve francouzském jazyce, a to od autorů jako např. M. J. Maurin, É. Valsayre, C. Giacovelli, D. Lathoud, Y. Essertel, H. Quantin, J. Rochette atd.³⁷

³³ Srov. La maison de Lorette: Lorette la demeure de Pauline Jaricot. *PaulineJaricot.org* [online]. 2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://paulinejaricot.org/la-maison-de-lorette/>>.

³⁴ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 16.

³⁵ Srov. Commemoration Day for Pauline Jaricot, foundress of the Pontifical Society for the Propagation of the Faith. *News.va Official Vatican Network* [online]. 2011 [cit. 2016-12-09]. Dostupné z: <<http://www.news.va/en/news/europefrance-commemoration-day-for-pauline-jaric-2>>.

³⁶ Modlitba Paule Jaricot nalezená po její smrti. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-12-09]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/zapojte-se/modlitba/modlitba-pauline-jaricot-nalezena-po-jeji-smrti/>>.

³⁷ Srov. Pauline-Marie Jaricot. *Wikipédia L'encyclopédie libre* [online]. poslední aktualizace 10.11.2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <https://fr.wikipedia.org/wiki/Pauline-Marie_Jaricot>.

2.2 Papežské misijní dílo dětí – zakladatel Mons. Charles Auguste Marie de Forbin-Janson

2.2.1 Historie

Toto misionářské hnutí vzniklo v 19. století ve Francii a jeho hlavním úkolem bylo zaměření na uspokojení základních potřeb dětí. Jednalo se o děti chudé, tělesně a duševně postižené nebo diskriminované pro své pohlaví (holčičky).³⁸

Papežské misijní dílo existuje již více než 140 let, je rozšířeno po celém světě a za svůj začátek vděčí pouze jednomu zakladateli.³⁹

2.2.2 Životopis

Tím jediným zakladatelem byl Charles Auguste Marie de Forbin-Janson (dále jen Charles). Narodil se v Paříži v roce 1785.⁴⁰ „Byl druhým synem hraběte Michel Palamede de Forbin-Janson a jeho ženy Cornélie Henriette, princezny z Galéan.“⁴¹ Jeho výchovu velmi ovlivnila politika. V období francouzské revoluce byl poslán za hranice do Švýcarska. S nástupem Napoleona se situace zlepšila, došlo ke znovupřijetí katolického náboženství. Mezi Napoleonem a papežstvím však stále rostlo napětí a tehdy Charles vstoupil do semináře St. Sulpice. Po vysvěcení se začal velmi zajímat o misie. Od tohoto záměru však musel upustit, neboť Francie potřebovala kněze, a tak se s horlivostí pustil do práce na úplné obnově katolického náboženství ve Francii. Misie však neopustil, se svým bratrancem procestoval roku 1817 Střední východ, nevěnoval se tomu však naplno.

Roku 1824 byl Charles ustanoven biskupem v Nancy. To však netrvalo dlouho, během čtyř let byl obviněn ze špatného vedení diecéze a v roce 1830 jeho služba skončila, proto odešel opět z Francie za hranice – do německých států. Po dobu devíti let žádal Charles o povolení vrátit se zpět do Nancy, ale neúspěšně. Začal se tedy zajímat o Hnutí živého růžence, které založila Pauline Jaricot, a zde se s ní také poprvé setkal. Kromě toho se Charles stále zajímal o zahraniční misie, cestoval po Spojených státech a Kanadě. Kvůli nemoci se však musel vrátit do vlasti, kde se mu dostalo uznání za odvedenou práci.

Po návratu do Paříže se Charles věnoval záchraně opuštěných dětí v Číně.⁴² Původně se chtěl připojit ke společnosti Díla šíření víry zakladatelky Pauline Jaricot, ale Ústřední rada tohoto orgánu tuto myšlenku neschválila, proto vytvořil samostatnou společnost.⁴³ Zaměřil se na záchranu pohanských dětí. A tak 19. května 1843 vznikla

³⁸ Srov. *Co jsou papežská misijní díla*, s. 11.

³⁹ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 18.

⁴⁰ Srov. Tamtéž, s. 18.

⁴¹ Comte de Charles-Auguste-Marie-Joseph Forbin-Janson. *NewAdvent.org* [online]. © 2012 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.newadvent.org/cathen/06133c.htm>>.

⁴² Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*. Papežská misijní díla, 2008, s. 18-21.

⁴³ Srov. SYLVAIN, P. Forbin-Janson, Charles-Auguste-Marie-Joseph de. *Dictionary of Canadian Biography* [online]. Toronto: University of Toronto, 1988 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.biographi.ca/en/bio/forbin_janson_charles_auguste_marie_joseph_de_7E.html>.

nová společnost s názvem Misijní dílo dětí, která měla na děti dva hlavní požadavky: denní modlitba za misie a měsíční malý finanční příspěvek.

Toto hnutí slavilo velký úspěch, a to hlavně díky belgickému králi a královně, kteří do něj zapsali své děti. Úspěchu si ale Charles dlouho neužil, neboť byl velmi nemocný a dne 11. července 1844 zemřel. Ještě chvíli před smrtí se ale dozvěděl, že jeho hnutí dostalo papežské schválení a v roce 1922 mu Pius XI. udělil titul „papežské“.⁴⁴ „Pavel VI. (1972) vyhlásil, že „Misijní dílo dětí má slavnou minulost a je schopné přizpůsobit se současným podmínkám.“⁴⁵

Dnes sesbírá Misijní dílo dětí kolem osmi milionů dolarů ročně, a to hlavně díky projektu Tříkrálové sbírky, kdy děti chodí v kostýmech od domu k domu a zpívají koledy. Tyto prostředky jsou pak použity pro děti postižené, pro školy, školky, dětské nemocnice, sirotčince a jiné.⁴⁶

Ostatní informace o životě Charlese Auguste Marie de Forbin-Janson nalezneme v zahraniční literatuře autorů F. Baldensperger či C. Maes.⁴⁷

2.3 Papežské misijní dílo sv. Petra apoštola – zakladatelka Jeanne Bigard

2.3.1 Historie

Jak řekl Pius XI., je důležité vytvářet domorodé kněžstvo, neboť pouze vlastní člověk dokáže lépe přistupovat ke své kultuře (zná svoji rasu, jazyk, zvyky, potřeby a tužby lidí), nežli cizí misionář.

V 16. – 20. století však nedocházelo k vytváření domorodého kněžstva. Příčinou bylo přesvědčení, že domorodec se nehodí pro kněžské studium, může být pouze použit jako učitel náboženství. Navíc nebyl ani dostatek prostředků pro vzdělávání domorodců.

Proto bylo nezbytné vytvořit toto Dílo sv. Petra apoštola, které vzniklo ve 20. století a které mělo za úkol výchovu domorodého kněžstva. Největší zásluhu a podíl na vzniku Díla sv. Petra apoštola měla Jeanne Bigard se svojí matkou Stephanie Bigard.⁴⁸

2.3.2 Životopis

Jeanne Bigard (dále jen Jeanne) se narodila 2. prosince 1859 v městečku Mortagne v Normandii a byla příslušnicí právnícké rodiny. Matka Stephanie byla dcerou notáře. Otec Karel Viktor a bratr Renat zastávali soudcovské povolání. Na křesťanství však pohlíželi jinak než matka s dcerou. Jeanne Bigard a její matka měly na věc jiný pohled, byly hluboce věřící a cítily vůči Bohu a Církvi velkou povinnost. V dospělosti se Jeanne zapsala do zbožného sdružení Dcer Panny Marie, kde horlivě plnila náboženské

⁴⁴ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, 2008, s. 22-23.

⁴⁵ Tamtéž, s. 23.

⁴⁶ Srov. Tamtéž, s. 23-24.

⁴⁷ Srov. Charles-Auguste-Marie-Joseph de Forbin-Janson. *Wikipedia Die freie Enzyklopädie* [online]. poslední aktualizace 19.11.2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <https://de.wikipedia.org/wiki/Charles-Auguste-Marie-Joseph_de_Forbin-Janson>.

⁴⁸ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 28-30.

povinnosti. Hodně četla, nebyly to však žádné romány, ale vzdělávací literatura a zprávy o misiích. Kromě toho se s matkou podílela na různých misijních činnostech, např. šití a zdobení textilií užívaných při liturgii (oltářní prádlo, roucha), které posílaly misionářům.

V roce 1878, když bylo Jeanne osmnáct let, se stala v jejich rodině velká tragédie. Její otec spáchal sebevraždu zastřelením. Byla to strašná rána pro celou rodinu, ale jejich víra jim pomáhala překonat bolest. Vlivem této tragédie se jejich život začal ubírat novým směrem, obětovaly Bohu naprosto všechno včetně bohatství, modlily se a pracovaly pro misie. To jim dávalo sílu jít dál.⁴⁹ „*Misionáři, kteří projížděli městem, neopomenuli nikdy zaskočiti k Bigardovým a poprositi za výpomoc pro své prázdné kaple a pro seminaristy, kteří neměli peněz na studium. A obě ženy spolu s jinými horlivými křesťanskými dámami snažily se splniti jejich prosby. Mezi jinými dopisovaly si také s Otcí ze zahraničních misii v Paříži, čímž byly připoutány především k obtížným misiím v Asii, zejména v Japonsku.*“⁵⁰

Z této země pak přichází žádost o výpomoc při zbudování křesťanského kostela v městě Kyoto. Tato myšlenka se oběma ženám líbila natolik, že přislíbily postavit kostel z vlastních peněz. V té době se však v jejich rodině odehrála další tragédie, byla to smrt bratra Renata, který uhořel při zapalování lihovaru. Po rodinném neštěstí se Jeanne Bigard rozhodla pro kostel obětovat veškeré své věno, což byla nemalá částka peněz. Byl to velký krok pro křesťanství v Japonsku, neboť dlouhou dobu zde bylo křesťanství pronásledováno. Jednalo se o hnutí proti cizincům, které nestrpělo žádné jiné zvyky a náboženství. Zbudování takového místa pak bylo velkou záchranou pro ty, kteří vyznávali katolickou víru. Stephanie a Jeanne Bigardovy přišly na myšlenku, jak důležité je mít domorodé kněze pro udržení křesťanství, neboť jen oni znají dobře zvyky, jazyk a zákony své země.

O velkorysosti obou žen se dozvěděl Msgre. Cousin, biskup v Nagasaki, který vedl seminář, v němž bylo asi 50 studentů. Prostřednictvím dopisu obě dámy požádal o spolupráci na tom, jak podpořit a vychovat domorodé kněze.⁵¹ „*V jeho slovech tušily hlas Boží a chtěly uposlechnouti. Spohnutím chopily se výzvy biskupovy. Neměly prostředků, ani zkušeností, ale měly velikou víru a především chápaly tu velkou pravdu a statečně se rozhodly této pravdě sloužiti. Tak vzniklo z onoho dopisu a z jeho přečtení dvěma ženami to, co se dnes nazývá Papežské dílo pro domorodý klerus.*“⁵²

Jelikož už samy neměly žádný majetek, musely začít shánět finanční prostředky jinak, organizovaly sbírky a doslova žebrały. Samy také žily velice skromně a nebály se učinit i radikální změny v domácnosti, např. šetřily, kde se dalo, propustily služebnictvo, zbavovaly se zbytečných věcí, všude chodily pěšky, oblékaly se do ošuntělých přehozů. Chudoba se stala jejich denním chlebem, což očisťovalo jejich duše. Dalo by se říci, že už ani nemohly v životě o nic přijít, a přece k tomu došlo, jejich dům byl dvakrát vykraden. Ze strachu se pak přestěhovaly do menšího, neútulného, vlhkého a tmavého bytu, který měl nemalý vliv na jejich špatné zdraví.

⁴⁹ Srov. GIORDANI, I. *Janna Bigardová: Životem č. 344*, s. 3-7.

⁵⁰ Tamtéž, s. 7.

⁵¹ Tamtéž, s. 7-13.

⁵² Tamtéž, s. 13.

Jejich práce však byla později v Římě patřičně ohodnocena, a to především od Svatého otce, jenž jim dal své požehnání. Paní Bigardová pak své dílo pojmenovala po sv. Petru, velkém apoštolu, který byl považován za prvního papeže.⁵³ V roce 1894 Jeanne vydala svůj první tištěný manifest určený všem křesťanům na podporu katolických misí.⁵⁴

Od roku 1895 se Dílu začalo dařit a obě dámy se mohly těšit z opravdu pěkné bilance darů a sbírek. Přesto však jejich Dílo nemělo žádné úřední uznání, a proto bylo neznámé a nedůvěryhodné. S tím se zakladatelky nechtěly smířit, a proto Svatému otci zaslaly spis, kde byly uvedeny informace o vzniku Díla, o hospodaření s prostředky z nadací i počet členů. Poté se jim dostala rychlá odpověď o papežském požehnání. Obě ženy si pak mohly dopřát lepší bydlení a přitažlivější sídlo pro jejich Dílo. Od té doby se o jejich práci také začala horlivě zajímat i Kongregace v Římě.

V roce 1901 pak Jeanne přesídlila se svojí churavou matkou do Paříže, kde však obdržet státní uznání za své Dílo bylo zcela nemožné, neboť laická politika se právě chystala k úplnému vyhlazení katolického života ve Francii. Proto se tedy Jeanne obrátila do zahraničí ohledně právního uznání a Švýcarsko přijalo toto založené Dílo a poskytlo mu právní ochranu.

O dva roky později dostala Jeanne v životě další ránu, když zemřela její matka. Přestože prožívala v té době velké dny smutku, dál horlivě pracovala pro Dílo, za něž odpovídala. Prodala všechn svůj majetek a celé jmění převedla do ústředí Díla ve Friburgu. Jelikož věděla, že i její čas se pomalu blíží ke svému konci, a přála si, aby i po její smrti se Dílo dál rozvíjelo, bylo nutné si najít za sebe náhradu, nástupkyni, což opravdu nebyla jednoduchá věc, neb všechny kandidátky se časem ukázaly jako nevyhovující. Po dlouhém hledání konečně našla vhodnou kongregaci, byla to kongregace misijních Františkánek. V roce 1905 se zřekla místa ředitelky a v roce 1906 se její zdraví natolik zhoršilo, že byla umístěna do pařížského ústavu, kde zemřela.⁵⁵

2.4 Papežská misijní unie – zakladatel Paolo Manna

2.4.1 Historie

Papežská misijní unie byla založena v roce 1916 pod původním názvem Misijní dílo kněží. Toto čtvrté Dílo se zcela odlišovalo od tří předchozích, a to především svým zaměřením na specifickou klientelu. Na rozdíl od ostatních Děel, která směřovala především na dospělé obyvatelstvo, na děti či na domorodé kněžstvo, se toto Dílo zaměřovalo na kněze a vyžadovalo od nich zvláštní příspěvek – tedy dát ze sebe co nejvíce, podporovat misie a spolupracovat s ostatními.⁵⁶

⁵³ Srov. GIORDANI, I. *Janna Bigardová: Životem č. 344*, s. 15-17.

⁵⁴ Srov. Pontifical Mission Societies International secretariats. History. *Ppoomm.va* [online]. 2017 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.ppoomm.va/index.php?mnu=opere&opera=POSPA&lang=EN>>.

⁵⁵ Srov. GIORDANI, I. *Janna Bigardová: Životem č. 344*, s. 17-28.

⁵⁶ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 37.

2.4.2 Životopis

Paolo Manna (dále jen Paolo) se narodil v roce 1872 v Avellino poblíž Neapole, a když mu byly dva roky, přišel o matku.⁵⁷ Po absolvování základních a technických studií navštěvoval gregoriánskou akademii humanitních studií v Římě a poté i teologické kurzy.⁵⁸ Již od mládí se velice zajímal o misie, rád četl v misijních časopisech a byl pevně rozhodnut, že se stane misijním knězem, na kterého byl v Miláně v roce 1894 vysvěcen.

Jeho prvním úkolem byl překlad misijního týdeníku *Les Missions Catholiques* do italštiny a rok poté se již účastnil misijních cest, kde rovněž překládal katechismus pro budoucí misionáře. Bohužel se však této práci nemohl věnovat dlouho, neboť trpěl záchvaty malárie, a bylo nutné se tedy vrátit zpět do Itálie.⁵⁹ „*Později napsal: ‚Viděl jsem budoucnost velmi bezúspěšně, všechny mé naděje a plány na dobré dílo zcela zničené. Ve věku pětatřiceti let jsem se viděl jako prakticky zbytečný – jako překážka a přítěž jak sobě samému, tak i jiným, dokonce i v semináři.‘*“⁶⁰

Jeho práce pro misie však tímto zdaleka nekončila, ba naopak, Paolo si uvědomil důležitost psaného slova a poté, co byl ustanoven redaktorem časopisu pro zahraniční misie, pozvedl úroveň časopisu, napsal několik misijních prací a navíc založil další dva misijní časopisy,⁶¹ a to „*v roce 1914 Propaganda missionarie – oblíbené velké noviny ve velkém oběhu a v roce 1919 Italia missionarie – pro mladé lidi.*“⁶² O jeho publikace byl tak velký zájem, že Paolo dostal myšlenku vytvořit jakési sdružení na podporu ostatních kněží, a tak v roce 1916 vznikla Misijní unie kněží. Dostalo se mu z Říma i oficiálního schválení, které přišlo téměř hned. Po tomto schválení se Paolo obracel na každého biskupa v Itálii a získával tak značnou podporu. Rok poté se Misijní unie stala již pevnou organizací a Paolo byl ustanoven nejprve federálním tajemníkem a v roce 1924 generálním představeným milánského Institutu zahraničních misí. Opět začal cestovat a navštěvovat misie, a to až do svých sedmdesáti let.⁶³

„*Po válce pokračoval v psaní a vydavatelské činnosti: Založil nový rodinný časopis s názvem Přijď království tvé; jeho poslední knížka (1950) episkopátu dostala název ‚Naše církve a šíření evangelia‘. Po dvou letech zemřel Paolo v Neapoli ve věku osmdesáti let.*“⁶⁴ „*Paolo Mana byl velice plodným autorem, napsal cca 70 svazků spisů, které přispěly k exitaci mnoha misijních povolání a k obnově metod evangelizace.*“⁶⁵

⁵⁷ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 37.

⁵⁸ Srov. Svatý stolec. Beato Paolo Manna. *Santiebeati.it* [online]. 2001 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.santiebeati.it/dettaglio/90333>>.

⁵⁹ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 38.

⁶⁰ Tamtéž, s. 38.

⁶¹ Srov. Tamtéž, s. 39.

⁶² La Sante Sede. Outlines of the biography of the Blessed: Father Paolo Manna (1872-1952). *Vatican.va* [online]. 2011 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.vatican.va/news_services/liturgy/saints/ns_lit_doc_20011104_beat-manna_en.html>.

⁶³ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 39-42.

⁶⁴ Tamtéž, s. 42-43.

⁶⁵ Opoka Czytelnia. Bl. Pawel Manna. *Opoka.org* [online]. 2002 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TS/swieci/b_p_manna.html>.

V roce 1956 byla Misijní unie povýšena na Papežské dílo a neustále se rozvíjela a rozšiřovala o další a další členy, a to nejen o misionáře, ale také osoby pocházející z laického stavu, jako katecheti, členové farních a diecézních rad.⁶⁶

⁶⁶ Srov. WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé*, s. 43-44.

3 Pohled církve na misijní povolání

3.1 Misijní úsilí církve

„Církev má povinnost a právo uskutečňovat „misie“ vzhledem k univerzální platnosti vykoupení Ježíšem Kristem. Církev má poslání od svého zakladatele svobodně hlásat evangelium a šířit konkrétní skutky lásky mezi všemi národy a ve všech dějinných situacích, aby tímto hlásáním pozvala lidi k víře.“⁶⁷

Pojem misie vyjadřuje poslání osoby či skupiny osob splnit předem určenou funkci prostřednictvím hierarchické služby církve. Jedná se tedy o poslání určené papežem vykonávat službu (misii) na jakémkoliv místě. Zpočátku toto místo nemělo jasné vymezení, ale postupem doby se termín misie zužoval pouze na určitá místa. Na každý pád to bylo putování do neznámých míst s hlavním účelem hlásání evangelia.

S pojmem misie se setkáváme v mnoha úředních církevních dokumentech.⁶⁸ *„Základním dokumentem II. vatikánského koncilu vyjadřujícím nutnost misie církve je konstituce **Lumen Gentium** (čl. 17), která konkrétně jmenuje misionářský charakter církve. Církev podle tohoto článku pokračuje v posílání misionářů k zakládání nových církví, aby pak tyto nové církve pokračovaly v díle evangelizace. Je tudíž zapotřebí misijních děl a vyvážet plnost života místních církví.“⁶⁹*

Dalším významným dokumentem je dekret o misijní činnosti církve **Ad gentes**, kde je uvedena nutnost ustanovení církve v nekřesťanských zemích, kde křesťané ještě nejsou. Obsahem tohoto dekretu je teoretická podoba (teologický základ) a praktická podoba (svědectví) misijního díla, podstata a formace místní církve, povolání misionářů, organizace a koordinace misijní činnosti a šíření evangelia.⁷⁰ O čem však dekret příliš mnoho nemluví, je význam slova misijní území, přesná definice slova misionář versus domorodý kněz, věková hranice vysílaných kněží, či bližší informace o vědě a vědeckých ústavech zabývajících se misiologií.⁷¹

Kromě těchto dokumentů se o misijních aktivitách píše také v mnoha encyklikách:

Maximum illud Benedikta XV. ze dne 30. 11. 1919 prosazuje důležitost každého národa pro evangelizaci.

Rerum Ecclesiae Pia XI. ze dne 28. 2. 1926 zdůrazňuje účel misijní aktivity a vyzdvihuje význam domorodých kněží.

Evangelii Praecones Pia XII. ze dne 2. 6. 1951 zdůvodňuje misijní aktivitu církve, tzn. stabilizovat církve u nových národů a probouzet v nich křesťanská povolání.

Fidei donum Pia XII. ze dne 21. 4. 1957 se zaměřuje na misie v Africe.

Princeps pastorum Jana XXIII. ze dne 28. 11. 1959 je zaměřena na zřizování nových církví v misijních oblastech.

⁶⁷ DOLISTA, J. *Misijní úsilí církve*, s. 7.

⁶⁸ Srov. Tamtéž, s. 8-11.

⁶⁹ Tamtéž, s. 13.

⁷⁰ Srov. AMBROS, I. *Pastorální teologie I: Fundamentální pastorální teologie*, s. 66-67.

⁷¹ Srov. PLANNER, F. *Misijní činnost církve*, s. 85-86.

Evangelii nuntiandi Pavla VI. ze dne 8. 12. 1975 pojednává o nutnosti evangelizace a o evangelizačních metodách.

K nejdůležitějším encyklikám patří především **Redemptoris missio** Jana Pavla II. ze dne 7. 12. 1990 která pojednává o dynamice, mnohoznačnosti a specifčnosti pojmu misie.⁷²

Cílem tohoto dokumentu je obnova víry a křesťanského života, zdůraznění naléhavosti misionářské evangelizace pro každého člověka, pro všechny národy, podpora misijních povolání a misijních aktivit (čl. 2). Naléhavost evangelizace roste především se vzrůstajícím počtem těch, kteří neznají Krista a nepatří do církve (čl. 3). Církev uznává, že Bůh miluje všechny bez rozdílu a dává jim možnost spásy (čl. 9). Spása je tedy pro všechny a musí být všem k dispozici (čl. 10). V naší době je však lidstvo v neustálém pohybu a vývoji, a proto je třeba nový popud k misijní činnosti (čl. 30). Ta by měla směřovat ke všem lidem, ke všem národům a do všech končin. Jedná se pořád o to stejné poslání se stejnými cíli, avšak s různými úkoly, neboť dnešní situace se neustále mění, dochází ke stěhování do měst, k masovému stěhování, vymizení starých křesťanských tradic, dalším problémem jsou např. utečenci či různé náboženské sekty atd. (čl. 31, 32).

Můžeme zde tedy rozlišit tři různé situace: v první situaci se jedná o národy a společnosti, ve kterých je Kristus a jeho evangelium něčím neznámým, ve druhé situaci se jedná o křesťanské společnosti s pevnou vírou v Krista a jeho evangelium a ve třetí situaci se jedná o společnosti se starou křesťanskou tradicí či o skupiny, které ztratily smysl víry a vzdálily se od Krista a jeho evangelia (čl. 33). Objevují se zde ale také různé překážky, které brání misíím, kdy je na některé území vstup misionářům zakázaný, či jsou to překážky kulturního rázu, kdy obrácení na tuto víru znamená zapření vlastního národa a vlastní kultury (čl. 35).

Kromě těchto existují ještě další a závažnější překážky, které se skrývají převážně v lidech, a to je neochota, lhostejnost, pohodlnost, nezájem, absence radosti a naděje. A proto je důležité, jak v dokumentu říká Jan Pavel II, nestát se pesimistickými a nečinnými a opět najít hluboký smysl této misijní činnosti (čl. 36). Církev má tedy za povinnost vynaložit všechny své síly k rozvoji této činnosti po celém světě a získat si tak všechny národy (čl. 39). Zahraniční misie jsou však z velké části hlavně v těch oblastech, kde chybí rozvoj a dochází k utlačování svobody každého člověka, což se děje převážně na jižní polokouli. Hlavní úlohou církve pak tady není hospodářská, technická či politická pomoc, ale jde spíše o probuzení svědomí prostřednictvím evangelia, uvědomění si toho, že je víc být, než mít. Kromě toho samozřejmě také dochází ze strany církve i misionářů k jiné formě pomoci, a tou je stavění škol, nemocnic, univerzit...atd. (čl. 58).

Nejen pro jižní polokouli, ale i pro severní je přínos církve a její evangelizace veliký. Oproti jižní polokouli, kde církev bojovala především s materiální chudobou a zaostalostí, na té severní je především problém v morální a duchovní chudobě, kde je všeho nadbytek, což je pro člověka taktéž škodlivé. I zde má církev důležitou úlohu, a to ukázat těm bohatým cestu, jak se stát bratrem těch chudých. Učí je smyslu

⁷² Srov. DOLISTA, J. *Misijní úsilí církve*, s. 13-15.

solidarity s chudými a lásky k bližnímu svému, protože láska je a vždy bude hlavním motivem misí. Vše, co se koná z lásky, je vždy velké a dobré (čl. 59, 60).⁷³

Papežské dokumenty nejsou v žádném případě jen souhrnem definic týkajících se misijní činnosti, ale spíše nauková vyjádření papežů⁷⁴ „...„mají velkou hodnotu, protože naléhají na vyjádření misijní aktivity všech křesťanů a poukazují na příkaz přijmout misijní poslání církve jako povinnost.“⁷⁵

3.2 Misijní povolání

„Misijní povolání úzce souvisí s každodenním životem pokřtěného člověka. Právě skrze křest a prostřednictvím dalších svátostí věřící křesťan zažívá spojení s Bohem, který je autorem povolání. Bůh se tedy unikátním způsobem dotýká každého člověka, zve ho k následování, dává mu sílu a svěruje mu odpovědnost k hlásání evangelia a šíření Božího království po celém světě.“⁷⁶

Z pohledu církve je možné rozdělit misijní povolání na několik oblastí, a to misijní povolání všech věřících (misijní povolání rodin, mládeže, dětí, všichni misionáři, laici, katechisté, misijní povolání nemocných, trpících, mučedníků), misijní povolání duchovních (misionáři, kněží, laici, dobrovolníci, pomoc mladých církví, misijní povolání bohoslovců) a misijní povolání biskupů a papeže.⁷⁷

3.2.1 Misijní povolání všech věřících

V této skupině má důležité poslání především rodina, neboť rodina je základem celé společnosti a jejích hodnot. Každý člen rodiny má v církvi své místo a záleží jen na rodičích, jaká bude výchova dětí, a proto by modlitba měla být její pevnou součástí. Vždyť prostřednictvím modlitby se děti naučí dívat na život křesťansky a rozeznávat, co je v životě potřebné. Rodina je tedy prvním prostředím, kde se všichni členové setkávají s vírou a z ní vycházejí misie.

Druhou skupinou je mládež. Jejím úkolem by měla být štědrost a odevzdání se, neboť mladí jsou nadějí církve. Každý by měl na sebe vzít alespoň část odpovědnosti a snažit se přesvědčit své blízké, že Kristus je cestou, pravdou a životem.

Další skupinkou je misijní povolání dětí, kdy děti jsou vedeny tou správnou cestou prostřednictvím misijních aktivit: v první řadě jde o kvalitní výchovu a misijní formaci, o každodenní modlitbu a přinášení oběti formou dělením se o majetek.

Do misijního povolání všech věřících patří také všichni misionáři, jako jsou misijní církev, farnost a komunity, mladá i stará církev, jejichž úkolem je účastnit se na misii modlitbou, obětováním a materiálním přispěním, dále pak laici, tedy vybraná část Božího lidu, jejímž hlavní úkolem je evangelizace skrze slovo a příklad života,

⁷³ Srov. PAVEL, J. II. *Redemptoris missio: O stálé platnosti misijního poslání: Encyklika Jana Pavla II. ze 7. prosince 1990*, s. 7-100.

⁷⁴ Srov. DOLISTA, J. *Misijní úsilí církve*, s. 16.

⁷⁵ Tamtéž, s. 16.

⁷⁶ ŠLÉGR, J. *Misijní povolání a odpovědnost v díle Jana Pavla II.: na základě poselství k světovým misijním nedělím*, s. 11.

⁷⁷ Srov. Tamtéž, s. 29-73.

předávání této moudrosti a naděje, formace rodin, dialog s nevěřícími, stálá účast v modlitbě či liturgii či účast na tradičním úkolu, jako jsou nemocnice, školy či péče o potřebné. Co se týče katechetů, jejich zásluhou prací je především aktivní hlásání evangelia a v případě mučedníků jde o odvážné hrdiny víry, jejichž svědectví o utrpení otevřelo rozum i srdce lidí k obrácení, k evangeliu.⁷⁸ „*Jejich velkodušná oběť přispěla k rozšíření Božího království a za to jim náleží naše vděčná vzpomínka, přímlyvná modlitba.*“⁷⁹

3.2.2 Misijní povolání duchovních

Důležitou roli zde hrají hlavně misionáři, jejichž činnost je pro nás příkladem, jak řešit problémy, umět žít v chudobě a prokazovat lásku bližnímu. Neméně důležitá je i misijní pomoc a misijní spolupráce diecézních kněží, laiků a dobrovolníků, a to formou účasti na hlásání evangelia a šíření solidární lásky. Taktéž pomoc mladých církví, které se ještě nacházejí ve fázi vývoje a mnohdy samy nemají dostatek kněží, je pro misie velkým přínosem.

Další velkou skupinou jsou kněží, jejichž hlavní úlohou je aktivní podpora misijní činnosti církve, která spočívá především v konání modliteb v den Misijní neděle a organizování finančních sbírek pro misie. Kněží však nenabízejí pouze duchovní pomoc, ale také tu fyzickou, kdy cestují za hranice a poskytují tak svou pomoc i vzdáleným zemím, všude tam, kde je to třeba.

Poslední skupinou a nadějí misijní církve je misijní povolání bohoslovců – domorodí kněží. Jedná se o církve v místních komunitách, jejichž úkolem je hlásat evangelium a vést Boží lid. Každá země a společnost by měla mít místní kněze a biskupy.⁸⁰ „*Benedikt XV. ve svém apoštolském listě Maximum illud 7 mimo jiné píše: „Je důležité, aby se všichni, kdo vedou misie, obzvláště starali o vzdělání a formaci kněží z toho národa, ve kterém přebývají; právě to je největší nadějí mladých církví.*“⁸¹

Za rozvoj tohoto domorodého kléru svět vděčí hlavně misionářům a také zakladatelům Papežských misijních děl, jako byla Pauline Jericot či Stefanie a Jeanne Bigardovy, jimž patří velký dík za vytvoření Díla sv. Petra apoštola věnujícímu se právě domorodému kléru.⁸²

3.2.3 Misijní povolání biskupů a papeže

Všem biskupům jako následníkům apoštolů byl svěřen Ježíšem Kristem ten nejdůležitější úkol, hlásání a šíření evangelia. Vždyť to byli právě oni, Ježíšovi apoštolové, kteří si jako první vyzkoušeli odpovědnost misijního poslání, když dlouho putovali krajinou, potkávali různé lidi, vesnice a národy, trpěli hladem, únavou

⁷⁸ Srov. ŠLÉGR, J. *Misijní povolání a odpovědnost v díle Jana Pavla II.: na základě poselství k světovým misijním nedělím*, s. 29-53.

⁷⁹ Tamtéž, s. 59.

⁸⁰ Srov. Tamtéž, s. 62-67.

⁸¹ Tamtéž, s. 67.

⁸² Srov. Tamtéž, s. 67-68.

a nepohodlím a leckdy i za své poslání položili život. Rovněž biskupům je dána do rukou stejná odpovědnost. Zvláštní pozornost by pak měli věnovat místům, kde víra upadá či se ztrácí, kde je málo kněží a kde je třeba přivést lid opět ke křesťanskému způsobu života. Dá se tedy říci, že aktivní podpora misí by vedle ostatních povinností biskupa v diecézi měla být povinností samozřejmou.⁸³ Biskup má: „ze všech svých sil a podle svých největších možností udělat vše pro to, aby ve své diecézi vzbudil intenzivní misijní zápal.“⁸⁴ Jedná se tedy především o vysílání diecézních kněží za hranice, a to hlavně tam, kde je místních kněží velký nedostatek.⁸⁵ Papež Pius XII. k tomu dodává: „Také ty diecéze, které pociťují nedostatek kněží, se nemají uzavírat před prosíci hlasy z misijních území s voláním o pomoc (...) Jestliže nějaká chudá diecéze pomůže jiné ještě chudší diecézi, nemůže se stát, aby kvůli tomu zchudla.“⁸⁶ Není možné zde rozdělovat církev na bohatou a chudou, ale mělo by se jednat spíš o vzájemnou výměnu sil a zkušeností.

Přesné znění misijní spolupráce všech biskupů je uvedeno v Kodexu církevního práva. Spolupráce je zde rozdělena do čtyř základních pokynů: podpora misijních povolání, vysílání kněží na misie, každoroční konání Misijní neděle a uskutečňování sbírek a odvádění finanční podpory pro misie.

Misijní povolání papeže je především spojeno s městem Římem a s přáním šíření evangelia po celém světě a jeho přijetí všemi lidmi.⁸⁷ Jan Pavel II. říká, že papež je prvním misionářem všech: „Misijní služba papeže spočívá v úkolu být misionářem všem svým bratřím a sestrám v Kristu. Papež, jako nejvyšší pastýř církve, má být prvním misionářem, snažit se následovat Krista, prvního a největšího evangelizátora, vložit se pod vedení Ducha svatého, hlavního Vůdce evangelizace.“⁸⁸

K této službě tedy patří osobní návštěva nejrůznějších koutů světa, hlavně tedy těch, kde zvěstování evangelia je neúplné či teprve na začátku. Díky této osobní návštěvě má papež možnost setkat se nejen s místními církvemi a misionáři, ale také se všemi lidmi i s těmi, kteří neznají Krista, jsou chudí, žijí v nouzi či jsou v těžké životní situaci, ale neztrácejí svoji víru. Proto je pro papeže důležité probudit u bohatých národů solidaritu vůči chudým zemím a vysílat misionáře na pomoc rozvoje místního domorodého kléru, aby každá země měla své kněze a biskupy.⁸⁹

⁸³ Srov. ŠLÉGR, J. *Misijní povolání a odpovědnost v díle Jana Pavla II.: na základě poselství k světovým misijním nedělím*, s. 73-75.

⁸⁴ Tamtéž, s. 75.

⁸⁵ Srov. Tamtéž, s. 75-76.

⁸⁶ Tamtéž, s. 76.

⁸⁷ Srov. Tamtéž, s. 77-79.

⁸⁸ ŠLÉGR, J. *Misijní povolání a odpovědnost v díle Jana Pavla II.: na základě poselství k světovým misijním nedělím*, s. 79.

⁸⁹ Srov. Tamtéž, s. 79-81.

3.3 Pohled posledních tří papežů na misie

3.3.1 Pohled Jana Pavla II. do budoucnosti misí

Jan Pavel II. vidí budoucnost jako příchod nového misionářského věku, který s sebou přináší evangelium pro všechny lidi a všechny národy. Proto je důležité vynaložit veškeré úsilí, aby se evangelium dostalo k co největšímu počtu lidí. Dále říká, že na celém světě je možné vidět, jak se lidi odvracejí od násilí, týrání, válek a rasizmu a stále více bojují za svou svobodu a lidská práva a přijímají hodnoty evangelia. Je to správná cesta, kterou bychom se všichni měli dát. Největší naději pak vkládá Jan Pavel II. do mladých církví, ze kterých vyzařuje nadšení, odvaha, láska k Bohu a k bližnímu a odhodlání k misijnímu povolání.⁹⁰

3.3.2 Poselství papeže Benedikta XVI. k Misijní neděli 2012

Poselství papeže Benedikta XVI. k Misijní neděli 2012 bylo shrnuto do čtyř hlavních bodů: misijní ekleziologie, prvenství evangelizace, víra a hlásání a hlásání se stává láskou. V celém poselství je kladen důraz na povinnost církve hlásat a šířit evangelium po celém světě všem lidem, neboť je ještě stále mnoho těch, kteří neznají Krista a očekávají jeho příchod. Hlásat evangelium by tedy mělo být hlavním bodem církve a církevního úsilí. Stejně tak to platí i pro všechny církevní hnutí, instituty a společnosti apoštolského života. Při hlásání evangelia je však důležité znát historii o Kristu a Božím království, uvědomit si poselství a obnovit věrnost víře, a to zvláště v době, která přináší velké změny a krizi víry. Velký dík patří misionářům, kteří opouštějí svoji domovinu, aby hlásali a šířili evangelium tam, kde je to potřeba. Jde o hluboké společenství a velký projev lásky, kdy prostřednictvím víry se snaží pomáhat chudým, nemocným, utlačovaným, sirotkům atd.⁹¹

3.3.3 Poselství papeže Františka ke Světovému dni misí 2016

Papež František ve svém poselství klade důraz na milosrdenství, vyzývá všechny, aby se stali učedníky a misionáři a byli ke všem milosrdní jako Ježíš Kristus ke svým lidem. Ten se s láskou vždy obrací k těm nejslabším, nejkřehčím, chudým, malým, vyloučeným a utlačovaným. Tedy přesně tak, jako když matka chrání své děti, tak i On je milosrdný ke všem, neboť všichni lidé jsou Jeho děti. Svědkem této milosrdné lásky mohou být jak muži, tak ženy. Stále roste počet zasvěcených žen, které vykonávají misijní povolání. Mnohdy mají právě ženy větší cit pro vykonávání služby, lépe řeší problémy lidí, vynikají větší péčí a pozorností, využívají všech zdrojů, budují vztahy, nastolují harmonii, mír a solidaritu. Tato služba se však na začátku pojí s výchovnou

⁹⁰ Srov. PAVEL, J. II. *Papež odpovídá: encyklika Jana Pavla II. „Poslání Krista Vykupitele“ (Redemptoris missio)*, s. 66-67.

⁹¹ Srov. Poselství papeže k Misijní neděli 2012: Poselství Jeho Svatosti Benedikta XVI. ke Světovému dni misí 2012. *Missio.cz* [online]. 2012 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/zapojte-se/misijni-nedele/poselstvi-papeze/poselstvi-papeze-k-misijni-nedeli-2012/>>.

činností a pomalou formací, až poté je možné hlásat evangelium. Toto poselství by měl přijmout každý národ a každá kultura.⁹²

⁹² Srov. Poselství papeže Františka ke Světovému dni misí 2016: Misijní církev jako svědek milosrdenství. *Missio.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/zapojte-se/misijni-nedele/poselstvi-papeze/poselstvi-papeze-frantiska-ke-svetovemu-dni-misii-2016-2/>>.

4 Svědectví prostého života chudých v misijních zemích

4.1 Dokumentační cesta organizovaná PMD do Amazonie

Cílem této cesty byla pro dokumentaristy v roce 2010 Jižní Amerika, kde navštívili stát Guyana a Surinam. Před cestou bylo důležité nastudování materiálů o těchto oblastech:⁹³ Guyana se rozprostírá na 214 970 km², má cca 765 283 obyvatel, z 50 % jsou to křesťané, 35 % hinduisté, 10 % muslimové a 5 % jiní, úředním jazykem je angličtina, těží se zde bauxit a zlato a důležitým prvkem je také lesnictví a cukrová třtina.⁹⁴ Surinam je stát na rozloze 163 270 km², má cca 566 846 obyvatel, z toho 25,2 % protestanti, 22,8 % římskí katolíci, 27,4 % hinduisté, 19,6 % muslimové a zbytek tvoří domorodá náboženství, úředním jazykem je nizozemština, jinak lidé také hovoří anglicky a surinamsky a těží se zde bauxit, zlato, ropa, dalším bohatstvím jsou tropické dřeviny a ovoce.⁹⁵

První cesta vedla do Guayany na katolické biskupství v Georgetownu, které je jediné v celé zemi. Georgetown je hlavní město Guayany. Ubytování bylo spíše skromnější a jednodušší a postel byla opatřena moskytiérou, neboť okna zde nešla dovít. Pokoj byl vybaven také balenou vodou, protože voda z kohoutku nebyla pitná. Ještě téhož dne po příletu se výprava vydala do místního sirotčince, kde jsou umístěné děti ani ne tak z toho důvodu, že by neměly rodiče, ale jednalo se spíš o děti týrané, zanedbané, živořící a vyhozené na ulici. Při prohlídce se všichni dozvídají,⁹⁶ „že na konci 19. století domov založil italský kněz Luigi Casati a pojmenoval ho po svém současníkovi, později svatořečeném zakladateli salesiánů Donu Boskovi. Sirotčinec provozují i s pomocí Papežských misijních děl členky řeholní kongregace Sester milosrdenství.“⁹⁷ V jiné části Georgetownu se nacházel další sirotčinec, sirotčinec svaté Anny, kde pracovaly sestry boromejky a staraly se tak přibližně o stovku dívek.

Další den se výprava vydala do venkovské oblasti na západ od Georgetownu, kde navštívili několik místních rodin. Lidé tu bydleli v malých domečkách. Jednalo se převážně o dřevěné budovy stojící na pilířích. Obytná část se nacházela v patře. Vybavení bylo velice skromné, například pár matrací v ložnici, kredenc v kuchyni, rádio, televize a to vše fungovalo pouze na generátor. Ženy myly nádobí v kalné hnědé vodě, kde se koupaly i děti. Většina z nich neuměla číst ani psát. V městečku Charity pak výprava navštívila ještě misijní školu.

Poslední den návštěvy v Georgetownu se konala slavnost - Květná neděle, všude byl slyšet zpěv a v uličkách byla spousta lidí. Nejvíce jich bylo před kostelíkem, kde biskup hlásal evangelium o Kristově příjezdu do Jeruzaléma. Nikdo nikam nespěchal,

⁹³ Srov. BREINDL, F. *Za misionáři Amazonie*, s. 7-8.

⁹⁴ Srov. Guyana. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. poslední aktualizace 04.02.2017 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Guyana>>.

⁹⁵ Srov. Surinam. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. poslední aktualizace 10.02.2017 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Surinam>>.

⁹⁶ Srov. BREINDL, F. *Za misionáři Amazonie*, s. 28-30.

⁹⁷ Tamtéž, s. 30.

netlačil se, každý měl v ruce program liturgie s texty zpěvů, lidé se tvářili spokojeně a usmívali se. Byla tam velice krásná atmosféra.⁹⁸

Další cesta vedla do Surinamu, hlavního města Paramaribo. První den se výprava setkala s biskupem celé této země. Jmenoval se Wilhelmus de Bekker a pocházel z Nizozemí,⁹⁹ „vystudoval kulturní antropologii a vědecký zájem ho zavedl do Surinamu, kde nakonec ve svých 46 letech přijal kněžské svěcení a dvacet let nato, roku 2005, se stal biskupem diecéze Paramaribo.“¹⁰⁰ V rozhovoru biskup sdělil, že hlavní misijní aktivita se týká převážně vnitrozemí Surinamu, kam směřují zahraniční dary, např. na vybavení místních škol.¹⁰¹

Cílem další výpravy byla návštěva místních vesnic na pokraji Amazonie. Jako první byla na řadě černošská vesnice, kterou tvořilo pár nevzhledných dřevěných domečků, malý nazelenalý kostelík zarostlý vysokou trávou a křovinami a poblíž stál vrak školního autobusu. Jedinou modernější budovou byl obecní úřad. Lidé tu byli milí a usměvaví, ale přesto opatrní, největší zvědavci byly děti. Nedaleko vesnice tekla řeka, ve které byla ošklivá zápachající hnědá voda. Místním to však nevadilo, neboť tato voda byla zdrojem koupání i mytí nádobí. Hlavní společenskou aktivitou zde byl fotbal.¹⁰²

Další den se konala výprava do jedné indiánské vesnice, kde to vypadalo podobně jako v té předchozí, ale s tím rozdílem, že domečky byly rozházené po velké ploše a lidé oproti černošské vesnici zde byli uzavřenější, a to nejen dospělí, ale také děti. V závěru srovnání lze tedy říci, že ať už se jedná o jakoukoliv vesnici, vždy kostelík dominuje návsi, za ním ovšem už vede cesta do bujné zeleně. I když Surinam nepatří zrovna k bohatým zemím, kostelík je vždy upravený a čistý. Nejpodstatnější je však to, že i v pralese se najde dostatek lidí, kteří mají svoji víru a svůj život řídí dle Ježíše Krista.¹⁰³

Poslední den v Paramaribu byl věnován návštěvě kostela sv. Klementa, kde se konala mše uvedená liturgickým tancem, návštěvě kostela sv. Alfonse, kde byly křtiny malých dětí, a v neposlední řadě rozloučení se s biskupem a poděkování za krásné chvíle v Surinamu a Guyaně. Toto rozloučení skončilo krásnými slovy našich misionářů:¹⁰⁴ „žijete v zemích, které mají své problémy, ale jejich silou může být třeba mírumilovnost obyvatel a schopnost respektovat jiné přesvědčení – co by jen za tohle daly jiné končiny světa.“¹⁰⁵

Surinam a Guyana jsou státy, které potřebují finanční podporu pro rozvoj místních církví, a velkým plus pro oba státy je to, že tu žijí lidé, kteří tuto podporu umějí účelně využít.¹⁰⁶

⁹⁸ Srov. BREINDL, F. *Za misionáři Amazonie*, s. 32-52.

⁹⁹ Srov. Tamtéž, s. 63-68.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 68.

¹⁰¹ Srov. Tamtéž, s. 69.

¹⁰² Srov. Tamtéž, s. 86-90.

¹⁰³ Srov. Tamtéž, s. 94-99.

¹⁰⁴ Srov. Tamtéž, s. 110-117.

¹⁰⁵ Tamtéž, s. 117.

¹⁰⁶ Srov. Tamtéž, s. 125-126.

4.2 Dokumentační cesta organizovaná PMD do Papuy – Nové Guineje

Novým úkolem a novým cílem dokumentační výpravy byl stát Papua ležící na druhém největším ostrově světa Nová Guinea.¹⁰⁷ Papua se rozprostírá na 451 515 km², má 7 059 653 obyvatel, z toho 22 % jsou římský katolíci, 16 % luteráni, 28 % různá křesťanská společenství, 34 % domorodá náboženství, hlavním jazykem je angličtina a další kmenové jazyky, přírodním bohatstvím jsou tropické rostliny, měď a zlato.¹⁰⁸ Tato země má také spoustu činných sopek a v roce 1998 zažila katastrofu jménem tsunami. Je to země, kde lidé žijí ve velké bídě a nedostatku.¹⁰⁹

Třídenní let skončil v hlavním městě Papuy v Port Moresby. Všichni byli ubytováni v domě řeholního společenství Božího slova, kde je uvítal koordinátor misionářů, otec Nick, který¹¹⁰ „kromě vedení papežských misijních děl je generálním sekretářem společné biskupské konference Papuy-Nové Guineje a Šalamounových ostrovů a podílí se i na činnosti katolického vydavatelství.“¹¹¹

Hned druhý den se výprava vydala opět na letiště a zamířila na ostrov Buka. Jde o nejvýchodnější papuánskou provincii Bougainville. Zde již na ně čekal biskup Henk Kronenberg, rodilý Holanďan, a odvezl je ubytovat se do krásných dřevěných domků mezi palmami a banánovníky, od nichž nedaleko byla zátoka s krásnou modro-zelenou vodou a o něco níže mořský příboj. Byl to kus ráje, kde však jedinou institucí na celém ostrově byl poštovní úřad a banka.

Třetí den se výprava mohla seznámit s místními lidmi a účastnit se liturgické slavnosti Květnové neděle. Místní lidé byli velice milí a děti se nechaly ochotně fotografovat a natáčet. Kostelík byl jednoduchý, celý dřevěný, s velkou dřevěnou halou a prostým vybavením. Vše ale bylo krásně vyzdobené palmovými listy a bohatými květy. Celý kostel byl zaplněn věřícími a někteří museli hledat své místo venku. Mše trvala asi dvě hodiny. Poté se výprava vydala navštívit nemocnici ve městě Buka, na jejíž vybavení přispěla Papežská misijní díla. Nejednalo se však o klasickou nemocnici, ale spíše o dřevěné domečky, kde v každém bylo jedno oddělení, které tvořilo jednu velkou ložnici. Tato nemocnice opravdu potřebovala pomoc. Z peněz Papežských misijních děl se zde pořídila např. plicní ventilace pomáhající lidem s tuberkulózou či inkubátor. Jednou věcí však tato nemocnice konkurovala těm ostatním, a to především lidskostí a příjemným chováním zdravotníků k pacientům. Mínusem pak byl velký nedostatek lékařů, vysoká kojenecká úmrtnost a špatný systém zdravotního pojištění.

Další den byla naplánovaná návštěva církevní základní školy v obci Malasang. Školu tvořilo několik menších domečků roztroušených na louce kolem větší prosté dřevěné budovy. Školáci měli na sobě stejnokroj. Ta větší budova sloužila jako kostel a shromažďovací místnost, kde se konala biblická hodina, při které se děti učily solidaritě, a to formou sbírky finančních prostředků na pomoc škole, za něž škola mohla

¹⁰⁷ Srov. BREINDL, F. *Papuánská Velká noc*, s. 5.

¹⁰⁸ Srov. Papua - Nová Guinea. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. poslední aktualizace 04.02.2017 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Papua-Nov%C3%A1_Guinea>.

¹⁰⁹ Srov. BREINDL, F. *Papuánská Velká noc*, s. 6-10.

¹¹⁰ Srov. Tamtéž, s. 24-27.

¹¹¹ Tamtéž, s. 27.

pořídit zásobníky na dešťovou vodu, či příspěvky na pomoc jiným, kteří žili ve větší bídě. Ostatní domečky sloužily jako třídy. Jejich vybavení bylo opět velice prosté, jen dřevěné lavice bez opěradel a vpředu široká tabule. Domečky neměly ani okna, ani dveře, jen prázdné otvory. Děti však byly disciplinované a autorita učitele zde byla znát.¹¹²

Dalším cílem návštěvní mise byl ostrov Bougainville a místo zvané Tsigore, které se stalo nyní po dva dny přechodným bydlštěm pro celou výpravu. Hned po ubytování výprava vyrazila navštívit střední školu v Tarleně. Na rozdíl od Buky bylo toto místo více zarostlé, šlo spíše o hustý prales, i obydlí místních lidí byla skromnější, zato škola byla úhledná a opět ji tvořilo několik roztroušených domečků. Dále cesta pokračovala do rehabilitačního centra nazaretských sester, které je spojené s historií. Když na konci osmdesátých let vypukla občanská válka mezi drobnými rolníky a bohatými těžařskými společnostmi, staralo se o sirotky občanské války.¹¹³ „*Rehabilitační centrum má tyto děti války naučit znovu žít, a také přesvědčit demobilizované vojáky, že teď si zase musejí na chleba vydělávat beze zbraně, naučit je obnovit domovy, hospodářství apod. K tomu slouží jakýsi skanzen domků a hospodářských stavení, který ukazuje tradiční způsob stavění z přírodních materiálů.*“¹¹⁴

Druhý den výprava navštívila další školu a misijní stanici nazaretských sestřiček, kde hlavní částí bylo velice jednoduché zdravotní středisko s porodnicí, ovšem bez lékařů, ale i tak byly maminky spokojené a šťastné, že nemusely rodit někde v horách.¹¹⁵

Po návratu zpět do Buky výprava navštívila další vesnici jménem Gagan. Opět se jednalo o prosté a chudé domky a ještě chudší kostel, který však byl na Velký pátek bohatě zdobený palmovými listy a kytkami. Všude bylo mnoho lidí, snad všechny generace a každý se snažil pokleknout před křížem a uctít tak Ježíše Krista. Byla zde cítit silná duchovní atmosféra. Celá bohoslužba trvala asi šest hodin. Byl to opravdu silný zážitek a také poslední den strávený na Buce.

Dalším místem, kam se misionáři museli dopravit letecky, bylo město Rabaul, které se nachází na druhém největším papuánském ostrově s činnou sopkou Tavurvur. I zde se konaly mše a velikonoční svátky byly v plném proudu. Výprava měla naplánováno opět spoustu aktivit. Jako první byla na pořadu dne návštěva sester Božského srdce Panny Marie. Jednalo se o kongregaci, která se stará o výchovu mladých dívek a učí je řeholnímu životu. Byly to právě ony, které podaly pomocnou ruku v nejtěžší chvíli sopečné tragédie, která se stala v roce 1994.¹¹⁶ „*Žádná idyla - desetitisíce lidí prchaly před ohlášeným výbuchem, ze svých domovů toho příliš zachránit nestihli. Právě u sester také hledali útočiště, a i když to bylo složité, řeholnice většině přicházejících dokázaly obstarat alespoň provizorní ubytování a základní potraviny. Arcibiskupství v té době pronajalo letadlo, které pendlovalo mezi Gazelím*

¹¹² Srov. BREINDL, F. *Papuánská Velká noc*, s. 33-50.

¹¹³ Srov. Tamtéž, s. 54-56.

¹¹⁴ Tamtéž, s. 56.

¹¹⁵ Srov. Tamtéž, s. 60-62.

¹¹⁶ Srov. Tamtéž, s. 74-94.

*poloostrovem (jak se tento region Východní Nové Británie také nazývá) a Novou Guineou a vozilo pomoc, odváželo lidi do bezpečí atd.*¹¹⁷

Druhý den výprava navštívila nemocnici, kde je přivítal německý kněz Willi Schürmann z řádu Misionářů Nejsvětějšího Srdce Ježíšova. Nemocnici tvořilo opět několik domečků se šesti odděleními a dvěma sty lůžek. Byla hodně podobná nemocnici na Buce, jen ne tak chudá, pohybovalo se tu více zdravotnického personálu a měli tu dokonce čtyři doktory. Vybavení však bylo opět velice skromné, ale lidskosti a ochoty tu bylo na rozdávání. Po nemocnici byla na řadě návštěva školy – Mezinárodní základní školy Vunapope. Ze všech navštívených škol vypadala tato nejkomfortněji, přesto však hluboko neodpovídala našemu standardu. Ale ani tady nechyběla dětem disciplína, společně předříkávaly vykládanou látku a uměly se pomodlit.¹¹⁸

Třetí den byl cílem cesty kněžský seminář, který byl tvořen několika krásnými domky a strohými altánky mezi palmami. Uvnitř areálu byla také otevřená kaplička, kterou v roce 1993 vysvětil slovenský kardinál Jozef Tomko. Seminář tvořilo asi 40 mladých mužů. Výuka spočívala ve výkladu o mužských řeholních řádech. Bylo na nich vidět odhodlání a zápal pro misijní činnost, a to kdekoliv, třeba i v Evropě. Tento seminář vznikl za podpory papežského misijního díla Petra apoštola. V sousedství se pak nacházel školní areál, který provozovali salesiáni. Jednalo se o středoškolské studium. Žáci tu kromě tříd měli k dispozici také dílny. Nejednalo se však o bezplatné studium, i zde se vybíralo školné, ale byla tu možnost stipendií a také pomoc těm nejchudším.¹¹⁹

Poté výprava odcestovala zpět do známého Port Moresby, hlavního města Papuy. I tady bylo třeba ještě podle programu navštívit pár míst. Prvním místem byl seminář kousek za městem. Byl to ohromný upravený areál, ve kterém mají své sídlo jednotlivé řeholní domy, kostelík či knihovna. Ve třídách probíhala výuka, kde se zrovna diskutovalo o misijních dílech. Nejen výukou zde studenti trávili svůj čas, v celém areálu měli možnost také hrát fotbal či se účastnit nějaké zahradní párty nebo jen odpočívat a relaxovat v zahradním altánku.¹²⁰

Dalším místem pak byla katedrála v hlavním městě. I tady ji místní lid zcela zaplnil. Při mši zazněly krásné zpěvy v různých stylech a nechyběl ani tanec. Opět tu panovala vlídná atmosféra, nikdo nikam nechvátal, lidé se mezi sebou bavili a zdravili se. Poslední den otec Nick vyprávěl o starostech a problémech v jeho zemi, říkal:¹²¹ „*co region, to nějaká zajímavost nebo specifický problém – na západě jsou uprchlíci z indonéské Papuy, v horách kmenový způsob života často přeroste do nějakého konfliktu, v hlavním městě je kriminalita, v pralese řadí tropické nemoci.*“¹²² Dále také vyprávěl o tvrdé práci misionářů, že to opravdu není jednoduchá řehole, tu a tam se stane, že někteří z nich ten nátlak prostředí nevydrží, rychle vystřízliví a opadne to hluboké nadšení. Někdo zase potřebuje jen více času, než se sžije s prostředím. On sám

¹¹⁷ BREINDL, F. *Papuánská Velká noc*, s. 94.

¹¹⁸ Srov. Tamtéž, s. 101-103.

¹¹⁹ Srov. Tamtéž, s. 106-109.

¹²⁰ Srov. Tamtéž, s. 118-122.

¹²¹ Srov. Tamtéž, s. 131-135.

¹²² Tamtéž, s. 135.

prý prošel tvrdou zkouškou v Austrálii, kde podnikal výjezdy do divočiny a bydlel po opuštěných chatkách vzdálených třeba 200 km od civilizace a od veškerého kontaktu.¹²³

4.3 Rozhovor - Ing. Miloš Miko M.Id. – misijní cesta do Bolívie

Dne 14. ledna 2017 byl uskutečněn rozhovor s panem Ing. Milošem Miko M. Id., který je knězem a farním vikářem římskokatolické farnosti u kostela Narození Panny Marie Praha-Michle¹²⁴ a také misionářem různých zahraničních cest. Tématem rozhovoru bylo především představení jeho osoby a popis misijní cesty do Bolívie. K těmto otázkám uvedl Ing. Miloš Miko M. Id. následující:

Pan Miko, pochází ze Slovenska z Bratislavy a vystudoval Ekonomickou univerzitu, pak nějaký čas pracoval v ekonomické, obchodní a finanční oblasti a poté se stal členem jednoho řeholního institutu Misionářky a Misionáři Identes, tedy misionářem, který působil 18 let v Jižní Americe (3 roky Paraguay, 6 let Ekvádor, 9 let Bolívie). Zde se věnoval převážně evangelizaci a apoštolátu, zároveň měl na starost i ekonomické záležitosti, projekty, finance. Dále se věnoval také ekologii, kdy v Bolívii například založil botanickou zahradu. Spravoval zde také dětský domov a věnoval se dětem.

Co se týká samotné misionářské práce v Bolívii, tuto práci dělí pan Miko na dvě etapy, kdy 6 let pracoval v dětském domově v La Paz v Andách a 3 roky v Bolívii v tropech ve městě San Ignacio, kam byly poté přesunuty všechny děti z La Pazu kvůli špatným geodynamickým pohybům a nepoužitelnosti budovy dětského domova.

K základním informacím o Bolívii uvedl, že je to mnohonárodnostní krajina složená z 36 národů a národností, kde každý se snaží udržet svůj vlastní jazyk, ale jinak společným jazykem je španělština. Každý region má však svoje charakteristiky, jedna realita jsou města a jiná zase vesnice. Bolívii dělí do tří hlavních zón: Andy – hory, pobřeží a Amazonie – tropy. Každá tato oblast má svoji mentalitu, svoje tradice, svoje zvyky. Tak například Andy: La Paz se nachází 3600 metrů nad mořem, což je vysoká nadmořská výška. To znamená chlad i sluníčko a obrovský rozdíl mezi dnem a nocí. Většina lidí je indiánského původu. Jejich náboženství je synkretické, jsou to katolíci, ale zároveň věří i ve svoje ajmarské náboženství, to znamená, že věří v Pačamamu, v matku zemi, a věří i v některé jiné duchy, kteří jim pomáhají, ale také škodí. Proto například obětují Pačamamě lístky koky, zvířata, lamy, alkohol a další věci, které jsou pro ně posvátné.

V tomto duchu tedy pan Miko pracoval v dětském domově s dětmi ve věku 5 až 20 let, které do domova umístil stát na základě soudního rozhodnutí a které tak byly odňaty ze svých původních rodin kvůli znásilňování, násilí, alkoholismu anebo byly už v podstatě jednou nohou na ulici. Jejich rodinné zázemí bylo katastrofální a mnohdy bylo velice těžké či absolutně nemožné vyjít s jejich rodiči a příbuznými. Člověk zde viděl úroveň té chudoby a hlavně ignorace, rovněž vzdělanost byla velmi nízká.

¹²³ Srov. BREINDL, F. *Papuánská Velká noc*, s. 136.

¹²⁴ Srov. Arcibiskupství pražské. *P. Ing. Miloš Miko M.Id* [online]. © 2017 [cit. 2017-01-26]. Dostupné z: <<https://katalog.apha.cz/web/osoby/2822>>.

Dokonce v La Paz existuje jeden fenomén, a to že matky opouštějí svoje děti již jako miminka, když jsou nechtěné, nechávají je v autobusech, na parkovištích kamionů, na parkovištích minibusů anebo na zemi a očekávají, že si je někdo vezme. Proto jsou dětské domovy plné malých dětí a svým způsobem za to může i mentalita, životní styl a neustálé tendence slavit nějaké svátky, které mají možná náboženský původ, ale celkově jsou vlastně jakoby pohanské. Všechno se oslavuje tancem na ulicích, který trvá celý víkend a možná ještě déle. Těchto svátků se zúčastňuje celé město nebo vesnice a je to vždy spojené s alkoholem. Bolívie je krajina, která má zřejmě největší alkoholismus v Latinské Americe, člověk vidí na ulicích muže a ženy v opilém stavu a v takovém stavu se pak plodí nechtěné děti.

Co se týká vzdělanosti, školství a zdravotnictví v této zemi, podle statistik, které publikuje vláda, již neexistují analfabeti, což je dle pana Mika dost relativní pojem, jelikož samozřejmě na vesnicích a i mezi staršími lidmi stále najdeme analfabety. Zároveň ale říká, že dnes již jsou základní školy všude, i v opuštěných osadách. Leckdy tedy musí někteří jít ještě hodinu pěšky, ale dostupné jsou jinak všude a jsou zdarma, to znamená, že každé dítě má povinnost chodit do školy a stát má povinnost každému školní přípravu garantovat. Rovněž i zdravotnictví, i když stále na slabé úrovni, je dostupné v té základní formě zdarma. Samozřejmě se nedá porovnávat s naším, neboť stále mají omezený počet i úroveň lékařů, prostředků a základních léků. Důležité je, že jak zdravotnictví, tak i školství jsou již dostupné pro každého.

Největším úskalím této země je však chudoba, která se promítá v jejich způsobu života a v bydlení. Například v Andách používají ke stavbě nepálenou cihlu, kterou suší na slunci, dále slámu a na střeche rákosí. Ty modernější stavby pak mají vlnitý plech či jinou střešní krytinu. To se týká ale spíše měst, lidé na okraji města žijí ještě v chatrčích, mnohokrát bez přístupu k vodě a k elektřině, což se již začíná nějakým způsobem řešit. Lidé tak vytvářejí komunity a žádají stát či město o připojení. Jejich životní podmínky jsou tedy velice špatné, žijí skromně, je zde špatná hygiena, není tam odpadní voda, což znamená hromadění splaškové vody a to je velký problém. Ve městech je to samozřejmě lepší, je zde voda, elektřina, asfalt, doprava atd. Vládne zde silný syndikalismus, to znamená, že vše je organizované na základě různých syndikátů a hnutí a tito lidé neustále demonstrují a žádají svá práva. Nejsou individualisticky zaměřeni jako my, ale tvoří komunity a každá vesnice má svého náčelníka či radu, která za ně rozhoduje. Spoléhají se vždy na radu, radu starších, která je vede a je nástrojem k vymáhání ústupků ze strany vlády. Mnohdy v boji za svá práva vyrazí všichni do ulic (ženy, děti), spí tam klidně na ulici i týden, s sebou si berou sušené maso, kukuřičné jídlo a lístky koky pro energii a tvoří tak výkonné vojsko, které je schopné zablokovat třeba celou zemi.

Jejich náboženství je však specifické, mají svůj synkretismus, věří v jiné bytosti, věří v Pačamamu, matku zemi, které obětují různé předměty. Jejich koncept je kosmovize, jejímž základním prvkem je existence reciprocity – když já něco od Boha anebo od Pačamamy chci, musím jim za to něco dát. V reciprocitě spočívá ono dávání, obětování rituálních darů. Nechápu dost dobře křesťanskou zásadu, že Kristus nám dal vše zadarmo a vykoupil nás všechny zadarmo, a proto od nás očekává, že se připojíme

k jeho plánu spásy. Mají úctu ke svatým, ale neumějí je přesně identifikovat. Identifikují se spíš se sochou svatého, kterého vidí, anebo obrazem Ježíše, ale to, že je On v těle a krvi vlastního svatostánku, to již těžko vnímají, že by se měli poklonit. Zde uvádí pan Miko i příklad jedné ženy, která při svaté mši za její zemřelé ukládá květy pod oltář a baví se s ostatními a nerespektuje kněze, který ji napomíná, aby si sedla do lavice. Odpovídá mu na to, že je to její mše, neboť to má zaplacené. Je tedy třeba být v tomto pohledu trpělivý a snažit se postupně najít i v tom, v co oni věří, slovo pravdy a spojit ho s evangeliem. V tropech je to s lidmi trochu jednodušší, zde jsou tzv. více poevropštění, a i když také věří v mýtické bytosti, jejich víru to nijak neredukuje, vnímají to spíše paralelně.

Hlavním cílem misijní cesty pana Míka byla především práce v dětském domově. Jednalo se tedy hlavně o formování dětí, nejen jim dát postel a jídlo, ale také vzdělání a přípravu pro další život, hovoříme zde o integrálním rozvoji. Byl to domov, rozkládající se na 9 hektarech, kde se adaptovaly jak malé, tak i velké děti. Jednalo se o chlapce. Ti větší měli mnohdy negativní vliv na ty malé, a proto nebyla práce v tomto společenství zrovna jednoduchá. Formace se dělila na dvě části, na školní, kdy do oběda byla škola, a na pracovní, tvůrčí, kdy chlapci měli dílny, pekli, vyráběli cukroví, pěstovali saláty či chovali morčata na jídlo. Byla tam i keramická dílna, která fungovala jako terapie a pomáhala tak dětem osvobodit se od traumat a uzdravit se. Kromě toho provozovali i produktivní aktivity, např. v čase Vánoc pekli ve velkém množství sladký chleba s kondenzovaným ovocem (20 000 kusů) společně se zaměstnanci. Také pomáhali i s balením a distribucí do různých firem a podniků. Docházelo zde i k dalšímu formování, a to k formování duchovnímu vždy ráno před snídaní, před obědem a před večeří. Nechyběly též i volnočasové aktivity jako sport a v sobotu a v neděli procházky po městě, kulturní akce, kino či návštěva jiného dětského domova za účelem společné zábavy. Samozřejmě tato práce obnášela i různé problémy, sociálně složité případy či problémy ze strany státu, jako hledání chyb v sociální práci a postupné odstraňování řeholních společností ovlivňující děti ve školství, tzn. neustálé kontroly, nízké měsíční dávky na každé dítě, a to i kolikrát se zpožděním 5–6 měsíců.

Po úspěšné adaptaci, rozvoji a dovršení věku mohli chlapci opustit dětský domov, který jim zajistil ještě cca na jeden rok možnost ubytování a pronajmutí bytu, místnosti či nějakého prostoru k bydlení. Poté si našli práci a ten, kdo chtěl dále studovat na vysoké škole, mohl dostat stipendium. Zároveň však museli pracovat. Neměli to tedy nijak lehké, ale drtivá většina se dokázala postavit na vlastní nohy. Pokud však něco potřebovali, vždycky se mohli obrátit zpět o pomoc, ale většinou se sami snažili, chtěli mít svůj život a svoje peníze. Po čase se někteří vrátili, pozdravili nás a ukazovali nám už svoje děti, ženy apod.

Na závěr rozhovoru pan Miko uvedl, že i přes chudobu a sociální těžkosti, které lidé v této zemi mají, by se vlastně člověk mohl od nich ledacos naučit, především pokoru, skromnost a víru v Boha, kterou neztrácí ani v těch nejhorších chvílích. Každý se tam snaží pokud možno řešit mezilidské vztahy v pohodě a s úsměvem, jelikož jejich život je už dost těžký na to, aby si ještě narušovali mezilidské vztahy. Všichni se snaží být velice milí.

Na rozdíl od Evropy, která má tendenci směřovat k individualismu, materialismu, hédonismu, kdy lidé ztrácejí svou víru a opouštějí Boha, má Bolívie jedno obrovské bohatství a tím je to duchovní zásoba lidstva. Existují tam samozřejmě i negativa jako velká korupce a nespravedlnost. Velký boom představuje zájem mnoha mladých lidí o studium na státních univerzitách, ale chybí například specialisti na střední technické obory, které jsou u nás běžné. Každý studuje informatiku, ekonomiku či práva, ale uplatnění v praxi je potom jiné, dělají taxikáře apod. Proto je třeba zkvalitnit i školství, aby lépe a efektivně připravovalo mladé lidi pro život. Pokud jde finanční stránku země, je Bolívie i přes velké nerostné bohatství a velké množství plynu stále ještě velice chudou a zaostalou zemí. Stát se sice snaží dobře přerozdělovat finanční prostředky a dostat do těch zaostalejších míst základní věci jako elektřinu, vodu, plyn, ale na druhé straně je tu korupce a mnoho různých prostředníků a společností, které si z těchto peněz snaží ukrojit podíl pro sebe.¹²⁵

4.4 Rozhovor - ThDr. Ing. Jiří Šlégr – misijní cesta do Ugandy, Jamajky, Bangladéše

Dne 27. ledna byl uskutečněn rozhovor s panem ThDr. Ing. Jiřím Šlégrem, misionářem a bývalým ředitelem Papežských misijních děl a současným děkanem farnosti ve Vrchlabí. I pan ThDr. Ing. Šlégr byl svědkem mnoha misií a návštěv v zahraničí, které zanechaly v jeho srdci mnoho krásných vzpomínek, k jejichž oživení a znovuprožití tento rozhovor přispěl. Tématem byly především vzpomínky na Ugandu, Jamajku, Indii a Bangladéš a k tomuto uvádí následující:

Rozhovor pan Šlégr započal krásnou modlitbičkou „S pomocí Boží“ a dále o sobě uvedl, že v Papežských misijních dílech působil asi 18 let, a to od roku 1998. Zpočátku měla kancelář Papežských misijních děl sídlo ve Vrchlabí, asi za tři roky se sídlem stal Špindlerův Mlýn a nyní je kancelář v Hradci Králové. Během této práce byl zároveň ustanovený farářem ve Špindlerově Mlýně a v okolí, ale jelikož byla práce v Papežských misijních dílech velice náročná, odebral mu biskup postupně okolní farnosti a poté se již mohl naplno věnovat pouze práci v Papežských misijních dílech. Nyní již tuto funkci ředitele nevykonává, protože v červnu 2015 byl jmenován děkanem farnosti ve Vrchlabí. V duchu však stále zůstává s Papežskými misijními díly.

Že se stane misionářem, to si nikdy nemyslel a dlouho hledal svoje povolání. Když však šel studovat Teologickou univerzitu a seminář do Prahy, potkal zde sestry Matky Terezy z řádu Misionářek lásky, které bydlely v domě kousek od semináře, a on jim velice rád chodil vypomáhat. Tato jejich práce, tedy pomáhat nejchudším z chudých, ho natolik zaujala, že neustále musel přemýšlet o tom, zda vstoupí do jejich řádu. Prostřednictvím těchto sester si sehnal volné místo v semináři v zahraničí, kam bylo možné jet. Tehdy tam bylo asi 25 kněží a on byl jediný Čech. Příprava na kněze probíhala v několika etapách. Pan Šlégr zde prožil dvě etapy, ta první trvá obvykle týden či 14 dní, kdy člověk přijde mezi sestry, bydlí s nimi, pracuje, modlí se a poznává,

¹²⁵ Informace poskytl Ing. Miloš MIKO M. Id., farní vikář římskokatolické farnosti u kostela Narození Panny Marie Praha-Michle. České Budějovice 14.1.2017.

zda je to povolání pro něj, a ta druhá trvá asi rok, kdy po skončení proběhne tzv. duchovní cvičení po dobu asi 8 dní, člověk tyto dny prožívá v tichu, modlí se, poznává a dává si před Bohem otázku, zda toto povolání má dělat, anebo odejít. Pan Šlégr došel k závěru, že tam to povolání nemá a vrátil se zpět do Čech.

Jako misionář navštívil mnoho misijních míst. První bylo Mexiko, z asijských zemí to byla Indie, Bangladéš a Filipíny, v Africe pak Togo, Uganda, Keňa, Zambie, Malawi a nakonec v Americe Mexiko, Guyana, Surinam, Papua-Nová Guinea.

Cílem cesty bylo především poznání místního života, místní kultury a podpora projektů z Papežských misijních děl. Jednalo se především o projekty na pomoc chudým dětem, sirotkům a školám, např. stavění škol, vybavení tříd, zprostředkování potravin atd. Nejlepším způsobem pomoci bylo využití již existující církevní struktury, do které patří místní biskup, kněží, řeholní sestry, katechisté nebo také misionáři z jiných zemí, od kterých přichází prostřednictvím Národní kanceláře v Římě různé žádosti, které se pak rozdělují podle projektů. Pan Šlégr vždy vybíral projekty např. na pomoc chudým dětem nebo na pomoc bohoslovcům, to je Dílo sv. Petra apoštola či Dílo šíření víry, neboť kněz právě v těchto misijních oblastech vždy hraje velkou úlohu, je částečně učitelem, doktorem i osobou, která vždy zajišťovala kontakt s okolním světem, a o to v těchto misiích často šlo. Misijní činnost pak spočívala především v zasílání finančních prostředků a v modlitbách.

Jednou z velice chudých zemí byla Uganda. Lidé z Ugandy musí vynaložit hodně úsilí, aby měli ty věci, kterých my si u nás nedokážeme vážit, např. vzdělání, svobodu, tekoucí vodu v kuchyni, v koupelně. V Ugandě nosí děti vodu na hlavě v kanystrech či ve velkých nádobách a musí pro ni urazit poměrně dlouhou cestu, a proto každý hrníček nebo litr vody má pro ně velikou hodnotu. V této zemi pana Šlégra asi nejvíce zaujala problematika dětských vojáků. Chodili zde rebelové ze Súdánu, přepadávali vesnice a unášeli děti. Tato organizace v čele s velitelem Josephem Konym se jmenovala LRA (Lord's Resistance Army). Tehdy tam bylo asi 10 000 dětských vojáků. Záchranou byly uprchlické tábory, kam všichni utíkali ve zděšení a hrůze, aby si vůbec zachránili životy.

Nejhorší situace byla na severu Ugandy, kde se nenašla rodina, která by nebyla postižená tím, že by byl někdo chycen, unesen či zemřel. I k tomuto tématu byl vždy vybírán projekt na pomoc postižené oblasti. Tak například se pomáhala stavět místnost, kde by si mohly děti hrát, kde by zapoměly na hrůzy kolem a kde by mohly bezstarostně prožívat své dětství a nemusely se nikoho bát. Vždyť strachu zažívaly víc než dost každický den. Bály se dokonce i obyčejné kamery, která při filmování vydávala takové malinké červené světýlko, lehaly si na zem, protože si myslely, že je to nějaká zbraň. A co bylo pozoruhodné, bylo to, že i přes všechno to utrpení děti neztrácely zájem o vzdělání, chodily do školy, měly písemky, měly maturity, měly všechno, co děti u nás, jenom úkoly psaly někde na podlaze či na matraci z bambusu, kterou měly stále sbalenou pro případ útěku před armádou LRA. S sebou dále měly sešity a malou igelitku, to vše byl jejich veškerý majetek.

A právě tyto děti také měly možnost díky projektu Papežských misijních děl navštívit v roce 2004 Českou republiku. Byla to akce k 150. výročí Papežských

misijních děl dětí. Tehdy jich přijelo asi 30, z toho 22 dětí a 8 animátorů. Děti zde měly možnost navštívit různé pamětihodnosti a kulturní akce, největší senzací pro ně však byl sních, který tehdy napadl v květnu. Bylo to velice krásné a obohacující vidět ty děti, jak se radovaly a byly šťastné z toho, že mohly vidět a vyzkoušet si něco, co u nich neznají. A díky štědrosti a finanční podpoře lidí z České republiky si nejen mohly užít krásný výlet, ale zbylo ještě dost financí na podporu jejich postižené oblasti.

Další navštívenou zemí byla Jamajka. Byla to asi nejhorší země, co se týká bezpečnosti. Mnoho lidí má Jamajku spojenou s dovolenou, krásným hotelem, plážemi, ale to vše za plotem či ostnatým drátem, dále už je hodně nebezpečno. Každý tam chodí s mačetou, a pokud ji nemá, tak vlastní nějakou jinou zbraň, aby se v případě nebezpečí sám mohl bránit. I pan Šlégr se dostal mnohdy do nebezpečných situací. V tom prvním případě vzpomíná, že si chtěl v hlavním městě Kingston koupit baterky do fotoaparátu. Na biskupství se dozvěděl, že na náměstí musí jít pouze po hlavní třídě a nekoukat ani doprava ani doleva, neboť postranní ulice nejsou hlídány policií a mohl by tam přijít o život. Ve druhém případě se zase chtěl jít koupat, byla tam krásná pláž, krásná voda, nikde nikdo, jen dva chlápci měli velký zájem o pohlídání věcí. Když se pak pan Šlégr vracel zpět na farnost, její místní ochranka, která mimochodem byla též oplocena ostnatým drátem, se nestačila divit, kde že to byl, neboť zrovna na té pláži řezou lidem za bílého dne hlavy. Tohle byl tedy varovný signál nikam sám nechodit, pouze za doprovodu místních. Díky řeholním sestřám zde také navštívil vesnice, ale i tady člověk musel být hodně opatrný, prostě bída spojená s drogami, s mafií a ještě s alkoholem, to je velice nebezpečné.

Pan Šlégr si myslí, že je to taky hodně spojené s křesťanstvím. Když je nějaká země křesťanská, jsou tam uznávány jiné hodnoty, lidé jsou vedeni k lásce, solidaritě, k vstřícnému chování k bližnímu, k pravdivosti, kdežto na Jamajce jsou katolíků či křesťanů pouze 0,2 % a to je hodně málo, převažují zde spíše různé sekty. Ale pokud člověk přišel do vesnice, kde byla katolická misie, tam se nemusel ničeho bát. Na Jamajce se však našli také dobří lidé, kteří se snažili alespoň trochu pomoci. Například jeden hotelový magnát tehdy uspořádal výletní plavbu lodí pro místní mládež. Byly to děti z okolních vesnic, na kterých by podle oblečení nikdo nepoznal, že žijí v bídě, a to jak v té duchovní, tak v té hmotné. Měly sice značkové oblečení, které buď někde dostaly, nebo našly, ale bohužel většina z nich neuměla číst ani psát, ba dokonce ani plavat, přestože žily u moře. Ony ale to moře braly naprosto jinak než my, my máme moře spojené s dovolenou, pro ně je moře buď vzdálené kilometry, anebo na něj nemají ani čas.

Také rodiny to tady mají velice těžké. Na Jamajce se těžko najde rodina, která by byla úplná. Většinou je to tak, že matka je na děti sama, a to má třeba 6 dětí, každé s jiným otcem, a jelikož žije ve velké bídě, vydělává si různými způsoby, nabízí se sama, krade nebo jí pouze jednou za den. Dalším smutným příběhem byli lidé z ulice, bezdomovci a lidé na drogách. Pro tyto lidi farnost v Kingstonu pořádala pravidelně každou neděli takovou sbírku, kdy každý přinesl, co mohl, nebo uvařil teplé jídlo a to se pak v neděli odpoledne rozváželo pick-upem do ulic, kde leželi lidé na zemi. V jiném případě se jim rozdávaly balíčky s potravinami na týden, kdy většinou skoro každý hned

balíček roztrhl a jedl z něho, jaký měl hlad, jen v jednom případě si přišel pro balíček jeden kluk, který balíček neotevřel. Když se ho pan Šlégr zeptal, proč ho neotevřel, odpověděl mu: „Dnes je úterý, dnes jí moje sestra“, tzn. že jedli jednou za dva dny. I v takové bídě se ale utvářelo krásné dílo, kdy jak pan Šlégr říká, vždy je to spojené s křesťanstvím, s tou myšlenkou, že v tom druhém člověku vidím Boha, Ježíše Krista a není to jen jako humanitární práce, že někomu dám vodu, kus chleba nebo pytlík rýže, ale zároveň s tím mu dávám i tu lásku, to pohlazení a laskavý pohled.

Poslední a nejchudší zemí z chudých byla dle pana Šlégra Bangladéš, a to asi proto, že to je muslimská země. Tam je křesťan nebo katolík každý pětistý člověk, což znamená 0,0...% a hlavně je tam obrovský počet obyvatel v poměru na tak malou zemi. Každý rok tam přibýlo několik miliónů lidí, tehdy tam bylo cca 140 miliónů lidí. Ve společnosti se objevovaly různé odlišnosti, měli tam jak patriarchální tak matriarchální společnost, muslimové zde žili společně s křesťany. Krásné na tom bylo, že katolická církev a misionáři se tam již dlouho snažili o to, aby se jejich kultury a náboženství vzájemně spojovaly a tolerovaly, např. u muslimů byl dnem volna pátek, u křesťana zase neděle, a proto vláda dovolila, že zaměstnavatel musel umožnit křesťanovi nebo katolíkovi jít v neděli na bohoslužbu.

Dalším vzájemným propojením byla také škola podporovaná Papežskými misijními díly. Přestože to byla křesťanská škola, chodili do ní zejména muslimové, ale také buddhisté, hinduisté, bohatí lidé, katolíci i nekatolíci a byli na to hrdí, že mohou chodit do této školy, která má jméno a která vyniká vysokou kvalitou a úrovní. Po vystudování pak mohli pokračovat na nějaké vysoké škole, což u státních škol mnohdy nebylo možné. Bída zde ale byla vidět na každém kroku.

Co se týká práce, tak nejvíce tu byla práce nádeníků, kdy každé ráno člověk shání, co dnes bude dělat a čím si vydělá, např. čistit boty, někde uklízet, tahat rikšu. Elektřina, ta v chudých oblastech vůbec nebyla, a co se týká zdravotnictví, pokud třeba někdo chtěl jít k zubaři, zubní ordinaci tvořila špinavá, zaprášená ulice a na ní křeslo nebo spíše židle. Dokonce tam byly vystaveny protézy.

Dalším problémem byl velký počet sirotků a velká úmrtnost hlavně tam, kde se hodně rychle šířila nemoc AIDS. Pan Šlégr má ale i krásné vzpomínky na jeden sirotčinec, kde strávil celý den a zažil zde nezapomenutelné hudební vystoupení, kdy děti krásně zpívaly, tancovaly, byly překrásně ustrojené a namalované, v tu chvíli by jen těžko člověk poznal, že vlastně žily v bídě. A co se týká školství a škol, tak v této oblasti jsou školy úplně přeplněné, ve třídě je např. 40, 50, 60 i 70 dětí. Školu tvořila otevřená budova bez elektřiny a lavic, připomínala tedy spíše stodolu, kde děti seděly na zemi. Právě proto je i tato oblast střediskem projektů směřujících na pomoc těm nejchudším z chudých, kdy např. jeden misionář zde postavil objekt, halu, která fungovala jako škola, kostel i jídelna, zkrátka to, co bylo potřeba. Takže vzdělanost je tam, kde jsou misionáři, prvořadá a s tím vším jde ruku v ruce i zdravotnická péče. Misijní církev se vždy snaží naplnit model, což je kostel, nemocnice nebo nějaké středisko a škola.

Závěrem pak pan Šlégr pronesl krásnou větu o tom, co je na této misijní práci a pomoci to krásné, a to je to, že si pomáháme vzájemně, tedy to vzájemné

obohacování. V praxi to znamená, že nejde jen o to, učit místní lidi, aby byli soběstační a samostatní, ale že si můžeme pomoci navzájem, že oni nám můžou pomoci chápat jinak určité věci a hodnoty a být nám příkladem chování a solidarity a to je ta vzájemná pomoc.¹²⁶

¹²⁶ Informace poskytl ThDr. Ing. Jiří ŠLÉGR, děkan farnosti Vrchlabí. Vrchlabí 27. 1. 2017.

5 Pozitivní i negativní stránka misijní činnosti a projekty podporované ČR

5.1 Pozitivní stránka misijní činnosti

5.1.1 Modlitba

Modlitba znamená rozhovor s Pánem Ježíšem Kristem, a to buď ústní, anebo v myšlenkách. V této chvíli se odevzdáváme do rukou Božích, uctíváme ho, věříme mu, prosíme ho a děkujeme mu, že je stále s námi. Modlitba je to, co nás vzájemně spojuje.¹²⁷

5.1.2 Evangelizace

Slovo evangelizace pochází z řečtiny a znamená přinášet dobrou zprávu. Nejvíce je toto slovo spojeno s křesťanstvím.¹²⁸ „Se slovem „*evangelium*“ se setkáváme v Bibli velice často. V řeckém textu Nového zákona je najdeme celkem 76x. Vždy se jím rozumí zvěst o Pánu Ježíši Kristu – o jeho životě, poselství a oběti.“¹²⁹ Evangelizovat tedy znamená přinášet dobrou zprávu o Ježíši Kristu a jeho království, sdílet tuto zprávu s ostatními a dávat naději. Tento úkol však nenáleží pouze misionářům a speciálně vybraným, ale je to úkol i pro každého křesťana.¹³⁰

5.1.3 Charitativní služba

Misijní činnost v sobě nezahrnuje jen evangelizaci a modlitby, ale také charitativní práci. Charitativní misijní činnost se zaměřuje na člověka jako celek, nejde pouze o pomoc, o uspokojení fyzických potřeb, ale také o psychické potřeby, tzn. zajímá se o člověka, o jeho konkrétní složitou situaci, o znovunabytí důstojnosti a posílení. Charita vždy byla součástí církve, která se starala o potřebné, chudé, staré, hladové, nemocné, zraněné, o sirotky. Zakládala ústavy, nemocnice, chudobince, sirotčince, dětské domovy atd. Proto je charitativní práce důležitá i v misijní činnosti, je to také projev lásky k bližnímu. Krásným příkladem spojení evangelizace a charitativní služby jsou sestry Matky Terezy Misionářky lásky.¹³¹ „*Někdy se stane, že charitativní služba je prvním krokem misionáře k tomu, aby se mohl k člověku či k jeho rodině přiblížit a aby se tak otevřely dveře pro přijetí evangelia.*“¹³²

¹²⁷ Srov. KOPECKÝ, Š.; JURISTÝ, J. *Misijná a charitativna práca (dočasné vysokoškolské texty)*, s. 16.

¹²⁸ Srov. KŘIVOHLAVÝ, J. *Sdílení naděje*, s. 19.

¹²⁹ Tamtéž, s. 20.

¹³⁰ Srov. Tamtéž, s. 20-30.

¹³¹ Srov. BUČKO, L. *Na ceste k oslobodeniu: základy misiologie*, s. 465-466.

¹³² Tamtéž, s. 466.

5.1.4 Globální evangelizace

Církev v globálním světě se vždy bude držet svého poslání¹³³ „*usilovat, ukazovat a obhajovat pravdu o sobě, o světě, o člověku, o Bohu a o jejich vzájemných vztazích; bojovat za život a jeho ochranu; učit o úloze člověka jako Božího spolupracovníka, kterého Bůh povolal do tohoto světa jako jeho správce a ne konzumenta; angažovat se ve věcech ochrany a rozvoje rodiny; obhajovat důstojnost každého člověka, chránit lidská práva, zastávat se utlačovaných, odstrčených a ponižovaných; upozorňovat na chyby, kterých se společnost dopouští a které protirečí Kristovu učení; bojovat za spravedlnost a pokoj ve světě; nadevšechno zpřítomňovat lásku a vnášet ji do vztahů mezi lidmi a společností; angažovat se v šíření pravdy komunikačními médii.*“¹³⁴

5.1.5 Inkulturace

Inkulturnaci můžeme definovat „*jako úsilí církve o proniknutí Kristovy zvěsti do socio-kulturního prostředí, aby lidé uvěřili při zachování vlastních kulturních hodnot, pokud jsou harmonické a sjednotitelné, s evangeliem.*“¹³⁵ Nejedná se tedy o ohrožení, rozbití a destrukci starobylé kultury, ale spíše o transformaci nekřesťanské kultury, o rozvoj, inovaci a vzájemné obohacení obou skupin.¹³⁶

5.2 Negativní stránka misijní činnosti

5.2.1 Krize

Misijní činnost je sice velice krásná práce, ale zároveň mnohdy náročné poslání a povolání, které může přejít až do krize. Ta buď může být krátkodobá a přechodná, nebo dlouhodobá a velice nebezpečná, spojená s pocitem selhání, neúspěchu a úpadku. Krizi v životě misionáře může vyvolat jak vnější, tak vnitřní prostředí, tzn. nepřijetí misionáře lidmi, chybná komunikace, špatné mezilidské vztahy, příliš vysoké cíle, přeceňování vlastních sil, nedostatečná příprava na povolání, odloučení od rodiny, samota, špatný zdravotní či psychický stav...atd. Pokud se jedná o dlouhodobou krizi, nastává čas rozhodnutí, zda vykonávat dál toto povolání, či nikoliv a zvolit jinou cestu. Je jisté, že Pán Bůh se proto na nikoho určitě nebude zlobit.¹³⁷

Jednotlivé překážky vyvolávající krizi v životě misionáře:

➤ **Vysoké požadavky**

Služba misionáře by měla být postavena na určitých základech a kvalitách, a to nejen na těch duchovních a odborných, ale také na těch osobních, jako je úcta, pochopení, obětavost, poslušnost, otevřenost, vnímavost, odevzdání se, obětování...atd., ale samozřejmě ne za cenu vlastního zdraví.

¹³³ Srov. BUČKO, L. *Na ceste k oslobodeniu: základy misiologie*, s. 388.

¹³⁴ Tamtéž, s. 388.

¹³⁵ DOLISTA, J. *Misijní úsilí církve*, s. 74.

¹³⁶ Srov. Tamtéž, s. 75-79.

¹³⁷ Srov. BUČKO, L. *Na ceste k oslobodeniu: základy misiologie*, s. 493-494.

➤ **Kulturní překážky**

Některé národy nesouhlasí s přijetím misionářů, neboť jejich víra evangelizaci zakazuje (Afgánistán), jiné národy si chrání svoji kulturu, uctívají svá náboženství a evangelizace se jim zdá nepochopitelná. Obrácením na křesťanskou víru by znamenalo sebezapření vlastního národa.

➤ **Odloučení**

Pro misionáře může mít odloučení a vycestování do cizí země negativní vliv na psychické zdraví. Je to zvlášť těžké pro mladé misionáře a misionářky, které se musí vyrovnat se situací, že odchází od svých rodičů do neznámé oblasti. Také někteří rodiče těžko zvládají odchod svých dětí z rodného bydliště vstříc neznámému nebezpečí. Často si pak kladou otázku, zda se jejich dítě rozhodlo správně a nezkazilo si tím svůj život.¹³⁸

➤ **Chybějící povolání**

L. Stanček ve své knize dále uvádí „*Vážným problémem pro misijní službu je chybějící povolání. Tím myslím absenci osobní hluboké vnitřní jistoty, v klidu a přesvědčení, že Bůh mě povolal. Právě ve chvílích pokušení, slabosti, nemoci, izolace, zklamání a kritiky je potřebná osobní jistota: Bůh mě postavil do této úlohy, proto se nevzdávám!*“.¹³⁹ Pro toto povolání tedy nejsou důležité jen duchovní a odborné kvality, ale také přesvědčení o tom, že toto povolání chci vykonávat, že je to má životní cesta i cíl. Plným důkazem toho je svědectví vlastního života.

➤ **Strach z nových věcí**

Další velkou překážkou pro misijní činnost je strach z nových věcí, ať už je to jazyková bariéra, kulturní bariéra či jiná nebezpečí číhající na každém kroku (špína, špatná hygiena, hmyz, divočina, kriminalita, krádeže, drogy...). S tím vším se musí misionář v cizí zemi sám vypořádat, musí si dávat si pozor, musí se naučit cizí řeč a přizpůsobit se nové kultuře.¹⁴⁰

➤ **Sekularizace**

Sekularizace znamená odvrácení se od víry, popření Boha a náboženství, ateismus. Společnost se tak odvrací od náboženského života a náboženských hodnot a přiklání se spíše k materialismu a k novým hodnotám společenského života. Lidé chodí méně do kostela a také se zmenšil počet zájemců vykonávat duchovní povolání. Dokonce i někteří z řad křesťanů vytvářejí nová hnutí proti stávající církvi, jako např. v Německu je hnutí s názvem „My jsme církev“.¹⁴¹ K cílovým požadavkům tohoto hnutí patří: vybudování církve bratří a sester na rovnocennosti, úplná rovnoprávnost žen i v kněžském povolání, svobodné rozhodnutí, zda žít v celibátu, či nikoliv, pozitivní hodnocení sexuality v otázkách regulace početí a větší zaměření na důležitější etické otázky týkající se míru a sociální spravedlnosti, radostná zvěst, pomoc a více pochopení

¹³⁸ Srov. STANČEK, L.; NOVÁKOVÁ, I. *Misijný fenomén*, s. 68-70.

¹³⁹ Tamtéž, s. 70.

¹⁴⁰ Srov. Tamtéž, s. 70.

¹⁴¹ Srov. DOLISTA, J. *Misijní úsilí církve*, s. 91-94.

v těžkých životních situacích, jako je např. rozvod, který je lepší než hrozba a dodržování norem.¹⁴²

Nejen různá hnutí, ale také literární díla vznikají z řad křesťanů proti křesťanským misiím, např.¹⁴³ „v roce 1964 vyšly čtyři knihy, které napsali misiologové nebo vedoucí misijní pracovníci: R. K. Orchard, *Mission in a Time of Testing*; James A. Scherer, *Missionary, Go Home!*; Ralph Dodge, *The Unpopular Missionary*; a John Carden, *The Ugly Missionary*. James Heissig (1981) dokonce nedávno v jednom misiologickém časopise nazval křesťanskou misii , sobeckou válkou‘.“¹⁴⁴

5.2.2 Obětování – martyrologium

Martyrologium znamená seznam mučedníků, v našem případě těch, kteří v misiích položili vlastní život.¹⁴⁵ „Informační agentura Fides provozovaná Kongregací pro evangelizaci národů zveřejnila seznam pastoračních pracovníků zabitých ve světě během roku 2016. Tento seznam zahrnuje všechny osoby, které působily v institucích katolické církve a byly násilím zbaveny života, bez ohledu na motiv vraždy, (...) v **Americ** – 12 osob (9 kněží a 3 řeholní sestry), v **Africe** 8 osob (3 kněží, 2 řeholní sestry, 1 seminarista a 2 laici), v **Asii** to bylo 7 osob (1 kněz, 4 řeholní sestry a 2 laici). Jeden kněz byl zabit v **Evropě**. Stejně jako v posledních letech byla většina těchto pracovníků zabita při pokusu o krádež či při loupežném přepadení v kontextu morálního úpadku, ekonomické a kulturní bídy a násilí jakožto normy jednání. Nechybějí ovšem případy, kdy smrt přišla jako odplata za odvážný postoj těchto osob v zápase za sociální spravedlnost, např. mexický kněz Jose Luis Sanchez Ruiz, který se postavil organizovanému zločinu a narkoobchodu ve své diecézi Veracruz. V Evropě byl katolický kněz cíleně zavražděn fanatikem, který se přitom dovolával islámského náboženství.“¹⁴⁶

Rovněž v důsledku pronásledování přišlo mnoho misionářů a křesťanů o život. Nejčastějším viníkem pronásledování je islámský extremismus. Příkladem je vypálený bohoslovecký seminář v Nigérii, na který zaútočila v únoru 2014 extremistická skupina Boko Haram.¹⁴⁷ Podrobné informace o pronásledování křesťanů a církevních pracovníků podává občanské sdružení „Hlas mučedníků“, jejichž hlavním cílem je poskytovat duchovní a hmotnou pomoc pronásledovaným, informovat o pronásledování veřejnost a vydávat literaturu a časopis o křesťanských mučednících. Posledním velkým případem, o kterém píše uvedené sdružení, je případ humanitárního pracovníka z České republiky Pera Jaška a dvou súdánských církevních vedoucích, kteří jsou stíháni za

¹⁴² Srov. KOHL, J. G. Bilance deseti let hnutí My jsme církev. *Getsemany.cz* [online]. 2005 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <<http://www.getsemany.cz/node/775>>.

¹⁴³ Srov. BOSCH, D. J. *Dynamika křesťanské misie: dejiny a budúcnosť misijných modelov*, s. 14.

¹⁴⁴ Tamtéž, s. 14.

¹⁴⁵ Srov. Martyrologie 2016. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/statistiky/martyrologie-2016/>>.

¹⁴⁶ Martyrologie 2016. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/statistiky/martyrologie-2016/>>.

¹⁴⁷ Srov. MLÉČKA, O. Den modlitby a postu za zabitě misionáře. *Cirkev.cz: Katolická církev v České republice* [online]. 2015 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <<https://www.cirkev.cz/archiv/150323-den-modlitby-a-postu-za-zabite-misionare>>.

dokumentování utrpení křesťanů postižených válkou a za pomoc těmto osobám. Nejnebezpečnější oblasti pronásledování ukazuje mapa „Pronásledování křesťanů v dnešním světě“.¹⁴⁸

5.3 Projekty podporované ČR

Papežská misijní díla v ČR jsou velkou organizací, která se zapojila do několika světových projektů. Jak bylo uvedeno na 11. národní misijní radě, která se konala v dubnu roku 2016,¹⁴⁹ „kladně byla hodnocena spolupráce mezi Papežskými misijními díly a Charitou ČR a PMD a jednotlivými řeholními řády. Dokončený projekt týkající se mapy pomoci prezentovaný na novém webu cirkev.cz ukazuje, kam se z České republiky v rámci katolické církve dostává pomoc do zahraničí. Nemalou část na této mapě tvoří přes 112 projektů Papežských misijních děl na pomoc potřebným ve 13 zemích světa – Uganda, Zambie, Keňa, Guyana, Jamajka, Bangladéš, Srí Lanka, Filipíny, Papua-Nová Guinea, Egypt, Sýrie, Pákistán a Nigérie.“¹⁵⁰

Projekty Papežských misijních děl se tedy týkají každého kontinentu. Žádosti o pomoc přicházejí od místních biskupů postižených oblastí, přes Národní kancelář Papežských misijních děl sídlící v Římě, kde jsou dále rozdělovány podle druhu jednotlivé pomoci. Pomoc nespočívá z hlediska úspory finančních prostředků v zaslání speciálních pracovníků (misionářů) do postižené oblasti, ale spíše ve využití místních lidí, domorodců, kteří se velice dobře orientují v těžké situaci, znají místní jazyk, zvyky, obyčeje a kulturu. Projevem pomoci je jak duchovní podpora (modlitby), tak hmotná podpora (finanční prostředky).¹⁵¹

Pomoc je zaměřena na tři hlavní cíle: pomoc světovým misiím, pomoc bohoslovcům a pomoc dětem.¹⁵²

➤ Pomoc světovým misiím

„Papežské misijní dílo šíření víry (PMD ŠV) podporuje misijní katolická diecéze na jejich cestě k samostatnosti. Koordinuje misijní aktivity, zajišťuje katechetické, vzdělávací, charitativní a sociální projekty, podporuje školy, nemocnice, domovy pro staré lidi, realizuje stavby a opravy kostelů a podobně. PMD ŠV zajišťuje kvalitní a systematickou pomoc nejchudším v přibližně v jedenácti stech misijních diecézích. Každoročně se do této pomoci zapojujeme také z České republiky.“¹⁵³ Pro realizaci tohoto projektu je také důležitá spolupráce místních lidí a sbírky Misijní neděle.¹⁵⁴

¹⁴⁸ Srov. Hlas mučedníků. O nás: Pomoc pronásledované církvi. *Hlas-mucedniku.cz* [online]. 2014 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <<http://www.hlas-mucedniku.cz/o-nas.html>>.

¹⁴⁹ Srov. 11. Národní misijní rada. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/aktuality/11-narodni-misijni-rada/>>.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ Srov. O našich projektech PMD - *missio.Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/o-nasich-projektech-pmd-missio/>>.

¹⁵² Srov. Podpora z ČR. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/>>.

¹⁵³ Pomoc světovým misiím. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/svetove-misie/pomoc-svetovym-misiim/>>.

¹⁵⁴ Srov. Tamtéž.

➤ **Pomoc bohoslovcům**

„Papežské misijní dílo sv. Petra apoštola (SPA) posílá a koordinuje pomoc do přibližně 820 seminářů, kde studuje téměř 80 000 bohoslovců, z nichž ročně bývá vysvěceno asi 2.000 novokněží. (...) SPA navíc hradí například nutné opravy a stavby učeben, kaplí, dormitorií, knihoven apod. Na této celosvětové pomoci se podílí i Česká republika.“¹⁵⁵ Určitou část práce vykonávají také bohoslovci, kteří kromě modliteb a učení pěstují ovoce a zeleninu, chovají domácí zvířata, starají se o úklid či vyrábějí různé výrobky.¹⁵⁶

➤ **Pomoc dětem**

„Papežské misijní dílo dětí (PMDD) podporuje kvalitní školy a mimoškolní asistenci nejchudším rodinám, katechetickou a komunitní pomoc v odlehlých oblastech, základní zdravotnickou péči, zachraňujeme trpící podvýživou, sirotky a další. Z České republiky pomáháme každoročně tisícům dětí v několika projektech.“¹⁵⁷ Tyto projekty zahrnují především pomoc dětem trpícím hladem, nakaženým nemocí AIDS, pomoc dětem v Africe, sirotkům, dále pomoc zaměřenou na zajištění výchovy a vzdělání, zdravotnické péče a výživy.¹⁵⁸

Papežská misijní díla jsou hlavní hybnou silou misijní činnosti a snaží se již od útlého dětství probudit v dětech misionářského ducha.

A co se dál v budoucnosti očekává od Papežských misijních děl? Jozef Tomko k tomu říká:¹⁵⁹ „odpověď bych velice jednoduše a velice naléhavě: animovat, animovat a ještě jednou animovat! A dále: spolupracovat, spolupracovat a ještě jednou spolupracovat s veškerými silami, mezi veškerými vrstvami a ve všech rozměrech: je to duchovní spolupráce, spolupráce v oblasti povolání jako i hmotná, kulturní a sociální spolupráce. Misijní animace a spolupráce: toto je pravý smysl Papežských misijních děl, a to dnes víc než včera!“¹⁶⁰

¹⁵⁵ Pomoc bohoslovcům v misiích. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/bohoslovci/pomoc-bohoslovcum-v-misiich/>>.

¹⁵⁶ Srov. Tamtéž.

¹⁵⁷ Pomoc dětem v misiích. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/deti/pomoc-detem-v-misiich/>>.

¹⁵⁸ Srov. Tamtéž.

¹⁵⁹ Srov. TOMKO, J. *Misie do tretieho tisícročia: súčasnosť, základy, perspektívy*, str. 327-328.

¹⁶⁰ Tamtéž, s. 328.

Závěr

Papežská misijní díla a misie vůbec je tak rozsáhlé téma, které by si zasloužilo více pozornosti. Snažila jsem se alespoň v jednotlivých kapitolách nastínit jeho základní body. Během této práce bylo úmyslem seznámit čtenáře s charakteristikou a historií činnosti Papežských misijních děl, která byla v České republice v době komunismu na dlouhou dobu přerušena.

Dalším cílem bylo přiblížit život čtyř zakladatelů Papežských misijních děl, což bylo vzhledem k omezené literatuře v českém jazyce složitější, avšak po zhlédnutí internetových zdrojů v cizím jazyce dá se říci vyčerpávající. Z uvedených zdrojů bylo možné zjistit, že životní cíle všech zakladatelů byly naplněny, velká a rozsáhlá Díla byla vytvořena a dokonce o několik let později byla prohlášena za „papežská“. Díla pak v průběhu let neustále rostla, rozšiřovala se o další členy a měla celosvětový úspěch, což nám dokládá svědectví misionářů a lidí z misijních oblastí v další kapitole. Právě zde čtenář mohl nahlédnout do života chudých lidí a to prostřednictvím dvou dokumentačních cest do Amazonie a do Papuy-Nové Guiney a dvou rozhovorů, misionáře Ing. Miloše Mika M. Id. a ThDr. Ing. Jiřího Šlégra.

Jak dokumentační cesty, tak i oba rozhovory misionářů dokazují, jak těžký život mají ti, o kterých víme tak málo. Nikdo z nás si nedovede představit, jak nelehkou úlohu misionář v těchto mnohdy nebezpečných oblastech vykonává. Naléhavost pomoci je však tím hlavním motorem, který dokáže překonat všechny překážky ztěžující výkon povolání. Není to však pouze naléhavost pomoci, co vede misionáře k misijnímu úsilí, ale především Boží láska, láska k bližnímu, víra a naděje v lepší život. Vždyť každý z nás má právo na důstojný život i smrt. To vše jsem se snažila zachytit v přepisu obou rozhovorů. Co však se mi nepodařilo zachytit, jsou veliké emoce, kterými byl každý z těchto misionářů naplněn. To se opravdu na papír jen těžko dá přepsat.

V poslední kapitole pak bylo možné srovnat negativa a pozitiva misijní činnosti a jakým projektům se věnují Papežská misijní díla v České republice. Tak jako každá jiná práce, má i tato svoje pozitivní stránky, kterých je myslím více, ale i ty negativní, stinné stránky, které pak vyvolávají krizi. Krize v životě misionáře se jistě dá během nějaké doby překlenout, co však bylo pro mne zarážející a velice mě překvapilo, bylo množství lidí, kteří při výkonu tohoto povolání přijdou o život. To by mohlo být velkým varovným signálem pro rozhodování, zda toto povolání vykonávat, či nikoliv. Většina misionářů si však nepřipouští strach ze ztráty života, obětují se a podstupují toto riziko jako součást misijní služby pro ty, kteří jejich pomoc potřebují, a věřte, že právě oni jim to tisíckrát vrátí.

Závěrem bych chtěla citovat slova Ing. Jiřího Šlégra, která se mi vryla do srdce: „Ze začátku jsem si myslel, že jsem to já, kdo pomáhá chudým. Později jsem si ale uvědomil úplný opak, že totiž daleko víc pomoci a lásky z misíí dostávám.“¹⁶¹ Misie tedy nejsou pouze darem, ale také vzájemným obohacením, neboť i ten nejchudší z nejchudších může dát to nejcenější, a to LÁSKU. Příkladem toho jsou pak nesčetné

¹⁶¹ ŠLÉGR, J. *Poklady misíí s Jiřím Šlégrem*, s. 6-7.

dopisy od misionářů ze všech koutů světa plné dojemných příběhů, radosti, lásky a štěstí.

Seznam použité literatury

AMBROS, P. *Pastorální teologie I: Fundamentální pastorální teologie*. 1. přeprac. vyd. ve vydavatelství UP v Olomouci. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002. ISBN 80-244-0419-2.

BOSCH, D. J. *Dynamika kresťanskej misie: dejiny a budúcnosť misijných modelov*. Praha: Středoevropské centrum misijních studií, 2009. ISBN 978-80-903986-2-7.

BREINDL, F. *Za misionáři Amazonie*. Brno: Cesta, 2010. ISBN 978-80-7295-127-7.

BREINDL, F. *Papuánská Velká noc: znáte z vysílání Radia Proglas*. Brno: Cesta, 2011. ISBN 978-80-7295-132-1.

BUČKO, L. *Na ceste k oslobodeniu: Základy misiologie*. Nitra: Spoločnosť Božieho Slova, 2003. ISBN 80-85223-34-1.

Co jsou papežská misijní díla. Řím: Papežská misijní díla, 2008.

DOLISTA, J. *Misijní úsilí církve*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-558-6.

GIORDANI, I. *Janna Bigardová, zakladatelka Dila sv. Petra, apoštola pro domorodé kněžstvo*. Frýdek: Exerciční dům, 1940. Životem.

PAVEL, J. II. *Redemptoris missio: O stálé platnosti misijního poslání: Encyklika Jana Pavla II. ze 7. prosince 1990*. Přeložil Dolores SMÍŠKOVÁ. Praha: Zvon, 1994. ISBN 80-7113-101-6.

PAVEL, J. II. *Papež odpovídá: encyklika Jana Pavla II. „Poslání Krista Vykupitele“ (Redemptoris missio)*. Přeložil Marie DOLEČKOVÁ. Praha: Zvon, 1995. ISBN 80-7113-128-8.

KOPECKÝ, Š.; JURISTÝ, J. *Misijná a charitatívna práca: (dočasné vysokoškolské texty)*. Trnava: Slovak Academic Press, 1998. ISBN 80-88908-16-7.

KŘIVOHLAVÝ, J. *Sdílení naděje*. Praha: Návrat domů, 1997. ISBN 80-85495-64-3.

KUBÍKOVÁ, J. *Křesťanská misie v 16.–18. století*. Brno: L. Marek, 2001. Pontespragenses (L. Marek). ISBN 80-86263-24-x.

PLANNER, F. *Misijní činnost církve*. Řím: Křesťanská akademie, 1976.

STANČEK, L.; NOVÁKOVÁ, I. *Misijný fenomén*. Spišské Podhradie: Kňazský seminár biskupa Jána Vojtaššáka, 2002. ISBN 80-7142-100-6.

ŠLÉGR, J. *Poklady misí s Jiřím Šlégrem*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN 978-80-7195-250-3.

ŠLÉGR, J. *Misijní povolání a odpovědnost v díle Jana Pavla II.: na základě poselství k světovým misijním nedělím*. Brno: Kartuziánské nakladatelství, 2014. ISBN 978-80-87864-15-9.

TOMKO, J. *Misie do tretieho tisícročia: súčasnosť, základy, perspektívy*. Bratislava: Lúč, 2000. ISBN 8071142891.

WALDERSEE, J. *Čtyři zakladatelé: Stručné dějiny Papežských misijních děl, nahlédnutí do vzácných misijních archivů PMD*. Řím: Papežská misijní díla, 2008.

Seznam internetových zdrojů

Představení: Papežská misijní díla - Missio. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/pmd/vyznam-poslani/predstaveni-pmd>>.

Stanovy: Stanovy Papežských misijních děl v České republice. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/pmd/stanovy/>>.

100 let od založení Papežských misijních děl u nás. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/pmd/historie/100-let-od-zalozeni-papezskych-misijnich-del-u-nas>>.

Papežská misijní díla v ČR. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-10-27]. Dostupné z: . <<http://www.missio.cz/pmd/struktura/papezska-misijni-dila-v-cr>>.

TOMEK, R. *Jak vznikl Živý růženec? Fatym.com* [online]. 2016 [cit. 2016-12-09]. Dostupné z: <<http://fatym.com/view.php?navezclanku=jak-vznikl-zivy-ruzenec&cislocclanku=2016060136>>.

La maison de Lorette: Lorette la demeure de Pauline Jaricot. *PaulineJaricot.org* [online]. 2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://paulinejaricot.org/la-maison-de-lorette/>>.

Commemoration Day for Pauline Jaricot, foundress of the Pontifical Society for the Propagation of the Faith. *News.va Official Vatican Network* [online]. 2011 [cit. 2016-12-09]. Dostupné z: <<http://www.news.va/en/news/europefrance-commemoration-day-for-pauline-jaric-2>>.

Modlitba Paule Jaricot nalezená po její smrti. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2016-12-09]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/zapojte-se/modlitba/modlitba-pauline-jaricot-nalezena-po-jeji-smrti/>>.

Pauline-Marie Jaricot. *Wikipédia L'encyclopédie libre* [online]. poslední aktualizace 10.11.2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <https://fr.wikipedia.org/wiki/Pauline-Marie_Jaricot>.

Comte de Charles-Autguste-Marie-Joseph Forbin-Janson. *NewAdvent.org* [online]. © 2012 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.newadvent.org/cathen/06133c.htm>>.

SYLVAIN, P. Forbin-Janson, Charles-Auguste-Marie-Joseph de. *Dictionary of Canadian Biography* [online]. Toronto: University of Toronto, 1988 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.biographi.ca/en/bio/forbin_janson_charles_auguste_marie_joseph_de_7E.html>.

Charles-Auguste-Marie-Joseph de Forbin-Janson. *Wikipedia Die freie Enzyklopädie* [online]. poslední aktualizace 19.11.2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <https://de.wikipedia.org/wiki/Charles-Auguste-Marie-Joseph_de_Forbin-Janson>.

Pontifical Mission Societies Internacional secretariats. History. *Ppoomm.va* [online]. 2017 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.ppoomm.va/index.php?mnu=opere&opera=POSPA&lang=EN>>.

Svatý stolec. Beato Paolo Manna. *Santiebeati.it* [online]. 2001 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.santiebeati.it/dettaglio/90333>>.

La Sante Sede. Outlines of the biography of the Blessed: Father Paolo Manna (1872-1952). *Vatican.va* [online]. 2011 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.vatican.va/news_services/liturgy/saints/ns_lit_doc_20011104_beat-manna_en.html>.

Opoka Czytelnia. Bl. Pawel Manna. *Opoka.org* [online]. 2002 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.opoka.org.pl/biblioteka/T/TS/swieci/b_p_manna.html>.

Poselství papeže k Misijní neděli 2012: Poselství Jeho Svatosti Benedikta XVI. ke Světovému dni misí 2012. *Missio.cz* [online]. 2012 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/zapojte-se/misijni-nedele/poselstvi-papeze/poselstvi-papeze-k-misijni-nedeli-2012/>>.

Poselství papeže Františka ke Světovému dni misí 2016: Misijní církev jako svědek milosrdenství. *Missio.cz* [online]. 2016 [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/zapojte-se/misijni-nedele/poselstvi-papeze/poselstvi-papeze-frantiska-ke-svetovemu-dni-misii-2016-2/>>.

Guyana. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. poslední aktualizace 04.02.2017 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Guyana>>.

Surinam. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. poslední aktualizace 10.02.2017 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <<https://cs.wikipedia.org/wiki/Surinam>>.

Papua - Nová Guinea. *Wikipedie: otevřená encyklopedie* [online]. poslední aktualizace 04.02.2017 [cit. 2017-01-25]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Papua-Nov%C3%A1_Guinea>.

Arcibiskupství pražské. P. Ing. Miloš Miko M. Id [online]. © 2017 [cit. 2017-01-26]. Dostupné z: <<https://katalog.apha.cz/web/osoby/2822>>.

KOHL, J. G. Bilance deseti let hnutí My jsme církev. *Getsemany.cz* [online]. 2005 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <<http://www.getsemany.cz/node/775>>.

Martyrologie 2016. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/statistiky/martyrologie-2016/>>.

MLÉČKA, O. Den modlitby a postu za zabitě misionáře. *Církev.cz: Katolická církev v České republice* [online]. 2015 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <<https://www.cirkev.cz/archiv/150323-den-modlitby-a-postu-za-zabite-misionare>>.

Hlas mučedníků. O nás: Pomoc pronásledované církvi. *Hlas-mucedniku.cz* [online]. 2014 [cit. 2017-02-19]. Dostupné z: <<http://www.hlas-mucedniku.cz/o-nas.html>>.

11. Národní misijní rada. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/aktuality/11-narodni-misijni-rada/>>.

O našich projektech PMD - missio. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/o-nasich-projektech-pmd-missio/>>.

Podpora z ČR. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/>>.

Pomoc světovým misiím. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/svetove-misie/pomoc-svetovym-misiim/>>.

Pomoc bohoslovcům v misiích. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/bohoslovci/pomoc-bohoslovcum-v-misiich/>>.

Pomoc dětem v misiích. *Missio.cz* [online]. © 2012-2017 [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <<http://www.missio.cz/projekty/podpora-z-cr/deti/pomoc-detem-v-misiich/>>.

Jiné zdroje

Informace poskytl Ing. Miloš MIKO, M. Id., farní vikář Římskokatolické farnosti u kostela Narození Panny Marie Praha-Michle. České Budějovice 14.1.2017.

Informace poskytl ThDr. Ing. Jiří ŠLÉGR, děkan farnosti Vrchlabí. Vrchlabí 27. 1. 2017.

Seznam příloh

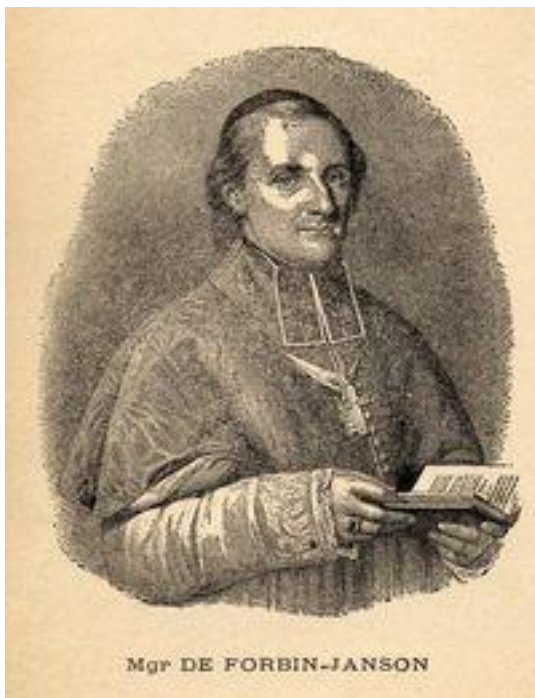
Příloha I Pauline Marie Jaricot	55
Příloha II Mons. Charles Auguste Marie de Forbin-Janson	55
Příloha III Jeanne Bigard	56
Příloha IV Paolo Manna	56
Příloha V Věstník šíření víry	57
Příloha VI Mapa pronásledování křesťanů v dnešním světě	58

Přílohy

Příloha I Pauline Maire Jaricot

Příloha II Mons. Charles Auguste Marie de Forbin-Janson

Příloha III Jeanne Bigard

Příloha IV Paolo Manna

ČÍS. 4. ČERVENEC—SRPEN 1915. ROČ. IV.

VĚSTNÍK DÍLA ŠÍŘENÍ VÍRY.

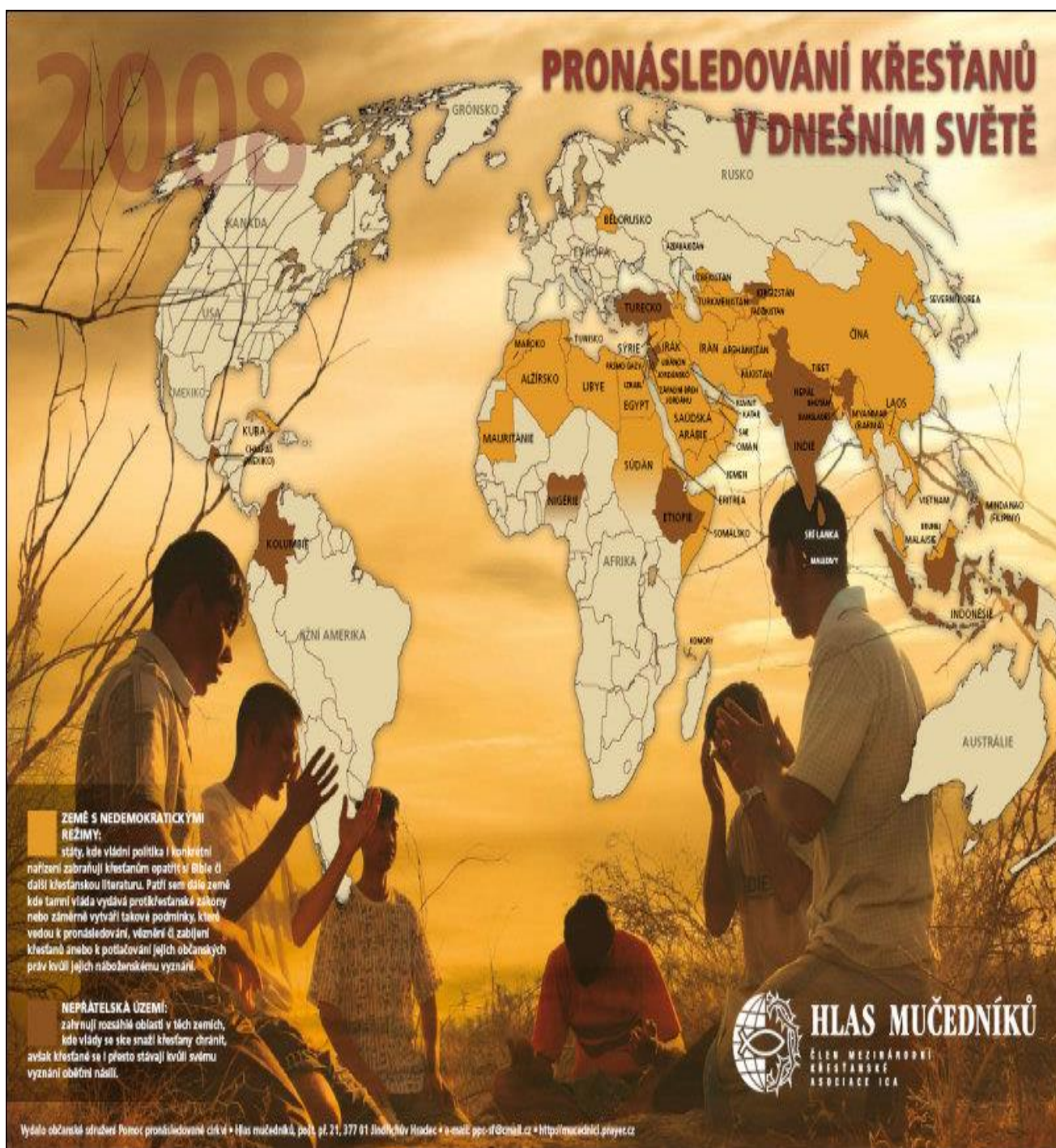
ČASOPIS
VĚNOVANÝ ZÁJMŮM KATOL. MISSIÍ
V ZEMÍCH POHANSKÝCH
CELÉHO SVĚTA.

VYCHÁZÍ ŠESTKRÁT ROČNĚ.
S POVOLENÍM VRCHNOPASTÝŘSKÝM.

NÁKLADEM ARCIDIECÉSNIHO ŘEDITELSTVÍ DÍLA Š. V.
V PRAZE IV., HRADČANSKÉ NÁM. Č. 7 N.

Příloha VI Mapa pronásledování křesťanů v dnešním světě

ABSTRAKT

NOVÁKOVÁ, V. *Sociálně-charitativní práce zakladatelů Papežských misijních děl*. České Budějovice 2017. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra teologických věd. Vedoucí práce prof. PaedDr. ThLic. Martin Weis, Th.D.

Klíčová slova: Papežská misijní díla, misijní cesta, misionář, misie, církve, encykliky, evangelium, evangelizace, pomoc, povolání, poslání

Práce se zabývá sondou do minulosti a do života čtyř zakladatelů Papežských misijních děl. V základních bodech popisuje význam a poslání misijní činnosti. Dále ukazuje pohled církve a posledních tří papežů na misijní povolání. Podává svědectví prostého života chudých v misijních zemích a svědectví dvou misionářů. Ukazuje pozitivní a negativní stránky misijní činnosti. V závěru popisuje projekty podporované Českou republikou.

ABSTRACT

NOVÁKOVÁ, V. *Social and Charitable Activities of the Pontifical Mission Societies Founders*. České Budějovice 2017. Bachelor thesis. University of South Bohemia in České Budějovice. Faculty of Theology. Department of theological disciplines. Thesis supervisor prof. PaedDr. ThLic. Martin Weis, Th.D.

Key words: Pontifical Mission Societies, mission trip, missionary, mission (the base), church, encyclical, Gospel, evangelism, help, profession, mission (purpose)

The thesis deals with a probe into the past and the lives of the four founders of the Pontifical Mission Societies. It describes the value and purpose of the missionary activities. Furthermore, it introduces the missionary profession from the point of view of the church and of the three last Popes. It delivers an evidence of the life of the poor in missionary countries and a testimony of two missionaries. It shows both a positive and negative sides of the missionary activities. In the conclusion, it introduces projects supported by the Czech Republic.